

Plats och tid	Eken, Eklundavägen 1 kl. 09:30-15:30
Tjänstgörande ledamöter	Andreas Svahn (S) (ordförande) Ewa Sundkvist (KD) (vice ordförande) Ola Karlsson (M) (2:e vice ordförande) Karin Sundin (S) Nina Höijer (S) §§179-203 Irén Lejegren (S) Per Eriksson (S) §§179-205 Torbjörn Ahlin (C) Sebastian Cehlin (M) §§179-199, §§204-218 Anna Ågerfalk (L) Mats Gunnarsson (MP) Elin Jensen (SD) Patrik Nyström (SD) Jihad Menhem (V) Carina Dahl (S) ersätter Joakim Carlsson (S) Zaki Habib (S) §§204-218 ersätter Nina Höijer (S) Gunnel Kask (S) §§206-218 ersätter Per Eriksson (S) Pär-Ove Lindqvist (M) §§200-203 ersätter Sebastian Cehlin (M) pga jäv,
Närvarande ersättare	Zaki Habib (S) §§179-203 Gunnel Kask (S) §§179-205 Inga-Lill Bergensten (KD) Sven-Erik Sahlén (KD) Pär-Ove Lindqvist (M) §§179-199, §§204-218 Willhelm Sundman (L) Monika Aune (MP) Gunilla Fredriksson (SD) Fredrik Dahlberg (SD) Jessica Carlqvist (V)
Övriga närvarande	Rickard Simonsson, regiondirektör Lennart Frommegård, ekonomidirektör Niklas Tiedermann, kanslichef Kristina Berglund, nämndsekreterare

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ
Sammanträdesdatum

Regionstyrelsen
2020-10-20

Datum för anslags
uppsättande
Förvaringsplats för
protokollet
Underskrift

2020-11-05

Datum för anslags
nedtagande

2020-11-27

Regionkansliet, Eklundavägen 2, Örebro

Kristina Berglund

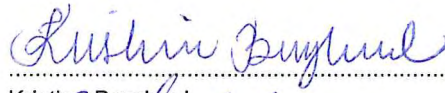
Per Marcusson, nämndsekreterare
Carl Olsson, pressansvarig
Alesia Goncharik, politisk sekreterare (S)
Eje Cesar, politisk sekreterare (KD)
Anna Gillmore, politisk sekreterare (M)
Bo Ammer, politisk sekreterare (SD)
Gabriel Stenström, utredare §192
Ola Fernberg, tandvårdsdirektör §193
Johan Ljung, områdeschef trafik och samhällsplanering §194
Ulrika Landström, chef för staben Digitalisering §197
Sandra Spjut, regional digitaliseringskoordinator §197
Anna Jakobsson, chef för staben Hållbar utveckling §205
Anna Svanholm, miljöstrateg §§206
Linda Adolphson, administratör §212

Utses att justera	Patrik Nyström
Justeringens tid	2020-11-03
Protokollet omfattar	§§179-218

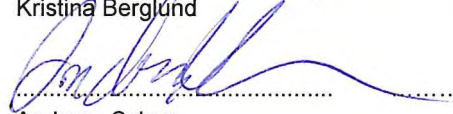
Underskrifter

Sekreterare

Kristina Berglund

Ordförande

Andreas Svhan

Justerande

Patrik Nyström

Innehållsförteckning

- § 179 Protokollsjustering
- § 180 Kompletteringsval till kommunala handikapprådet i Degerfors kommun
- § 181 Entledigande av Kent Gustafsson (S)
- § 182 Entledigande av Peter Bäckman (SD) samt kompletteringsval
- § 183 Entledigande av Lars-Eric Johansson (S)
- § 184 Anmälan av medborgarförslag om etiska riktlinjer mot sexistisk reklam
- § 185 Anmälan av motion från Jihad Menhem, Jessica Carlqvist och Anneli Mylly (V) om införandet av självtest för HPV-virus
- § 186 Anmälan av medborgarförslag om aktiviteter under coronapandemin
- § 187 Anmälan av motion från Willhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet
- § 188 Ändring av sammanträdesdatum 2021
- § 189 Redovisning av motioner och medborgarförslag som inte besvarats inom ett år
- § 190 Periodrapport per september 2020
- § 191 Verksamhetsplan med budget 2021 och planeringsförutsättningar 2022-2023
- § 192 Avgifter för patienter inom hälso- och sjukvården år 2021
- § 193 Prislista för allmäntandvård, specialisttandvård och frisktandvård år 2021
- § 194 Kollektivtrafiktaxa år 2021
- § 195 Utvärdering av Region Örebro läns arbete under pandemin
- § 196 Revidering av reglemente för Region Örebro läns revisorer
- § 197 Digitaliseringsstrategi Örebro län 2021-2026
- § 198 Administrativa lokaler för Region Örebro län i Örebro
- § 199 Återbetalning av förlagslån och inbetalning av kapitalinsats till Kommuninvest Ekonomisk förening
- § 200 Uppdrag till Länsgården Fastigheter AB att innefatta Folktandvårdens lokalbehov pågående byggnationer i Kumla och Hallsberg
- § 201 Hemställan om borgen från Länsgården Fastigheter AB för byggnation i Skebäck, Örebro
- § 202 Hemställan från Länsgården Fastigheter AB om borgen för byggnation i Nora
- § 203 Projekt Nora – Länsgården Fastigheter AB:s köp samt nytt vård- och omsorgsboende och ombyggnad av befintlig fastighet
- § 204 Besvarande av medborgarförslag angående avveckling av Örebro läns Flygplatsbolag AB
- § 205 Program för hållbar utveckling 2021-2025
- § 206 Region Örebro läns miljöpris år 2020
- § 207 Förändring av överenskommelse avseende anhörigkonsulent i psykiatri
- § 208 Svar på remissen Strukturförändring och investering i hälso- och sjukvården – lärdomar från exemplet NKS
- § 209 Svar på revisionsrapport Granskning av tillgänglighet till vården, delrapport 1 - uppföljande granskning av tillgänglighet inom primärvården
- § 210 Svar på revisionsrapporten Granskning av anskaffning av medicinteknisk utrustning
- § 211 Svar på remissen Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende - förslag till bestämmelser rörande bland annat omedelbar placering, sekretess och skolgång, Ds 2020:16
- § 212 Kulturpris och kulturstipendier 2020
- § 213 Ägaranvisning samt finansiering av ALMI Företagspartner Mälardalen AB år 2021
- § 214 Remissvar - Förslag till Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län
- § 215 Besvarande av motion från Sebastian Cehlin (M) och Willhelm Sundman (L) om att Region Örebro län ansöker om att vara försöksregion för

- § 216 gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker
Besvarande av motion från Patrik Nyström (SD) och Elin Jensen (SD) om att utreda möjligheten att erbjuda planerade kejsarsnitt på Karlskoga lasarett
- § 217 Anmälning- och meddelandeärenden
- § 218 Regiondirektörens information

§ 179 Protokollsjustering

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att jämte ordförande justera dagens protokoll utses Patrik Nyström (SD) med Ewa Sundkvist (KD) som ersättare.

Protokollet ska vara justerat senast den 3 november 2020.

P.N. [Signature]

§ 180 Kompletteringsval till kommunala handikapprådet i Degerfors kommun

Diarienummer: 20RS6891

Sammanfattning

Regionstyrelsen beviljade Patrik Renbergs (S) begärda entledigande från uppdraget som ersättare i kommunala handikapprådet i Degerfors kommun den 26 augusti 2020.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, kompletteringsval till kommunala handikapprådet i Degerfors kommun

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att ärendet utgår.

§ 181 Entledigande av Kent Gustafsson (S)

Diarienummer: 20RS9605

Sammanfattning

Kent Gustafsson (S) har begärt entledigande från uppdragen som ledamot i rådet för funktionshinderfrågor i Degerfors kommun, ledamot i specifikt samverkansråd för folkhälsa samt ersättare i Länsstyrelsens viltförvaltningsdelegation.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, entledigande av Kent Gustafsson (S) samt kompletteringsval
- Begäran om entledigande från politiskt uppdrag

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att bevilja Kent Gustafssons (S) begäran om entledigande från uppdragen som ledamot i rådet för funktionshinderfrågor i Degerfors kommun, ledamot i specifikt samverkansråd för folkhälsa samt ersättare i Länsstyrelsens viltförvaltningsdelegation.

Skickas till

Rådet för funktionshinderfrågor i Degerfors kommun
Specifikt samverkansråd för folkhälsa
Länsstyrelsens Viltförvaltningsdelegation
Regionkansliet – staben Administration, juridik och säkerhet

§ 182 Entledigande av Peter Bäckman (SD) samt kompletteringsval

Diarienummer: 20RS9737

Sammanfattning

Peter Bäckman (SD) har begärt entledigande från uppdraget som ledamot i rådet för funktionshinderfrågor.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, entledigande samt kompletteringsval till Rådet för funktionshinderfrågor
- Begäran om entledigande från samtliga uppdrag i Region Örebro län

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att bevilja Peter Bäckmans (SD) begäran om entledigande från uppdraget som ledamot i rådet för funktionshinderfrågor, samt

att till ny ledamot i rådet för funktionshinderfrågor utse Pernilla Marberg (SD) för tiden 2020-10-20 – 2022-12-31.

Skickas till

Rådet för funktionshinderfrågor

Den valde

Regionkansliet – staben för Administration, juridik och säkerhet

F.N.

§ 183 Entledigande av Lars-Eric Johansson (S)

Diarienummer: 20RS10689

Sammanfattning

Lars-Eric Johansson (S) har lämnat in begäran om entledigande från uppdraget som ledamot i etikrådet.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, entledigande samt kompletteringsval
- Begäran om entledigande från samtliga uppdrag i Region Örebro län

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att bevilja Lars-Eric Johanssons (S) begäran om entledigande från uppdraget som ledamot i etikrådet.

Skickas till

Lars-Eric Johansson (S)

Etikrådet

Regionkansliet – staben Administration, juridik och säkerhet

§ 184 Anmälan av medborgarförslag om etiska riktlinjer mot sexistisk reklam

Diarienummer: 20RS9539

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit till Region Örebro län den 17 september 2020 som handlar om att Region Örebro län ska ta fram etiska riktlinjer mot sexistisk reklam.

Medborgarförslaget har överlämnats till Regionkansliet - staben Kommunikation för stöd i beredningen.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, anmälan av medborgarförslag om etiska riktlinjer mot sexistisk reklam
- Medborgarförslag för etiska riktlinjer mot sexistisk reklam, bilaga § 184

Beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att överlåta till regionstyrelsen att besluta i ärendet, samt

att ta anmälan till protokollet.

Skickas till

Regionfullmäktige

MEDBORGARFÖRSLAG

<i>Namn</i> Lovisa	<i>Efternamn</i> Damström
Förslaget (<i>Kortfattat namn</i>) Medborgarförslag för etiska riktlinjer mot sexistisk reklam	
Motivering (<i>Lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det i så fall kunna ske</i>) Följande innefattar ett förslag med etiska riktlinjer mot sexistisk reklam och sexualisering av det offentliga rummet. Riktlinjerna reglerar att kommunen har rätt att kräva att reklam som strider mot stadens etiska riktlinjer tas ned inom 24 timmar. Det innebär även ett ansvarstagande från kommunens sida för att invånare inte ska utsättas för kränkande reklambudskap. Könsdiskriminerande reklam och sexualiseringen av kvinnor i det offentliga rummet är ett samhällsproblem och ett hinder för jämställdhet. De stereotypa skildringarna av kvinnor och män i reklam är ett problem både för individen och för samhället. På ett individuellt plan orsakar könsdiskriminerande reklam psykisk ohälsa. Skönhetsideal och objektifiering i reklam kan skapa en snedvriden kroppsbild, ökad självobjektifiering, lägre självförtroende och till och med minskad initiativkraft.(1) Könsdiskriminerande reklam är även ett samhällsproblem då objektifiering och stereotypa bilder av kvinnor & män orsakar och upprätthåller ojämställda normer och maktordningar.(2) Könsdiskriminerande reklam är ett hinder för att säkerställa kvinnors rättigheter och jämställdhet inom EU & FN. Enligt det internationella samfundet bör använda alla till buds stående medel, inklusive lagstiftning, för att motverka könsdiskriminerande reklam. Region Örebro län bör inspireras av Stockholms stads modell. Stockholms stad har infört etiska riktlinjer som en del av sina avtal med företag som äger reklamplatser i staden. De etiska riktlinjerna föreskriver att kommunen har rätt att kräva nedtagning inom 24h av reklam som strider mot stadens etiska riktlinjer. Detta fungerar som en civilrättslig överenskommelse som i Stockholms stad fattats av stadens trafikkontor(3) och kräver inte något beslut av någon annan instans än av stadens trafikkontor. Läs mer om Stockholms stads etiska riktlinjer här: https://sverigeskvinnolobby.se/nu-kan-du-anmala-reklam-till-stockholms-stad/ Etiska riktlinjer mot sexistisk reklam skulle vara en del av att säkerställa jämställda allmänna utrymmen samt lika möjligheter för kommunens medborgare. Örebro skulle bli en föregångare i jämställdhetsarbetet i Sverige i stort. Region Örebro län bör införa ett förbud mot könsdiskriminerande reklam och sexualisering av det offentliga rummet och som en del av förbudet även göra riktlinjerna för sexistisk reklam lättillgängliga för allmänheten. Det måste finnas tydliga direktiv hur medborgare ska gå tillväga för att anmäla reklam. 1. Fredrickson, B. L., & Roberts, T. (1997). " Objectification theory: Toward understanding women ' s lived experiences and mental health risks " . Psychology of Women Quarterly, 21, 173 – 206. 2. SOU 2008:05 Könsdiskriminerande reklam – kränkande utformning av kommersiella meddelanden s. 32f 3. https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1963256	

Den här sidan kommer att publiceras på Region Örebro läns webbplats i sin helhet samt i protokoll, kallelser och handlingar som behandlar detta medborgarförslag.

§ 185 Anmälan av motion från Jihad Menhem, Jessica Carlqvist och Anneli Mylly (V) om införandet av självtest för HPV-virus

Diarienummer: 20RS9673

Sammanfattning

Anmäls att en motion har kommit in till Region Örebro län den 22 september 2020 från Jihad Menhem, Jessica Carlqvist och Anneli Mylly (V) om att införa självtest för HPV-virus och rädda livet på många kvinnor.

Motionen har överlämnats till Regionkansliet – staben Hälsa- och sjukvård för stöd i beredningen.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, anmälan av motion från Jihad Menhem, Jessica Carlqvist och Anneli Mylly (V) om självtest för HPV-virus
- Motion - Inför självtest för HPV-virus och rädda livet på många kvinnor, bilaga § 185

Beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att remittera motionen till beredning för somatisk specialistvård och högspecialiserad vård samt till hälso- och sjukvårdsnämnden för beredning, samt

att ta anmälan till protokollet.

Skickas till

Regionfullmäktige

Vänsterpartiet

Motion till regionfullmäktige – Region Örebro län**Inför självtest för HPV-virus och rädda livet för många kvinnor**

Genom budgetsamarbetet med regeringen under förra mandatperioden fick Vänsterpartiet igenom en satsning på avgiftsfri gynekologisk cellprovtagning inom ramen för det nationella screeningprogrammet för livmoderhalscancer. Dessutom höjdes åldersgränsen för cellprovning upp till och med 70 år, en satsning som uppskattades väldigt mycket av många kvinnor.

Varje år får cirka 600 kvinnor i Sverige livmoderhalscancer, så kallad cervixcancer, som orsakas av humant papillomvirus (HPV). Samtidigt får cirka 35 000 kvinnor besked om att de har cellförändringar i livmoderhalsen som för det mesta beror på en virusinfektion. Medelåldern hos dem som får sjukdomen är drygt 50 år men nästan var tredje patient är under 40 år. Det gör livmoderhalscancer till den tredje vanligaste cancerformen bland unga kvinnor.

Trots att gynekologisk cellprovtagning erbjuds regelbundet till alla kvinnor mellan 23-70 år i Örebro län så fortsätter antalet med livmoderhalscancer att öka påtagligt i länet och det kan finnas flera orsaker till detta. Vänsterpartiet ser med oro på att en av orsakerna kan vara att många kvinnor uteblir från de regelbundna cellprovtagningar som kvinnor kallas till för att förebygga livmoderhalscancer. Denna grupp finns framförallt i socioekonomiskt utsatta områden.

De vanligaste skälen till att kvinnor inte kommer på cellprovtagning är att många tycker att det är obehagligt med gynekologisk undersökning samt att en del kvinnor känner sig friska eller inte har tid och vill av de anledningarna inte vill lämna prov.

Att antalet kvinnor som insjuknar i livmoderhalscancer ökat så är oroväckande och det ställer extra stora krav på regionen när det gäller olika insatser. I det nationella vårdprogrammet för att förebygga livmoderhalscancer, som publicerades i september 2019, rekommenderas nu regionerna att börja använda självtest för kvinnor som inte kommer på cellprovtagning.

Den här metoden är lika säker idag som en vanlig cellprovtagning och används redan i flera regioner. Självtestet skickas hem med instruktioner och ett vadderat returkuvert som skickas till labbet eller vårdcentralen. Efter analys av HPV-testet och om provet visar HPV eller förändringar i cellerna från livmodertappen, kallas kvinnan till en cellprovtagning eller läkarundersökning. Där tittar man på livmodertappen för att se om det finns lindriga eller påtagliga cellförändringar för att kunna behandla dem och förebygga livmoderhalscancer.

Med självtest till kvinnor i Region Örebro län och som inte kommer på cellprovtagning kan fler hittas som riskerar att utveckla livmoderhalscancer. Den här åtgärden kan rädda livet på många kvinnor.

Med anledning av detta föreslår vi regionfullmäktige besluta:

att Region Örebro län inför ett självtest för HPV-virus till länets kvinnor som uteblir från det nationella cellprovet från livmoderhalsen samt att alla kvinnor som önskar också ska erbjudas det.

För Vänsterpartiet i Region Örebro län*Jihad Menhem*

Jihad Menhem

Jessica Carlqvist^{14 (75)}*Anneli Mylly*
AN

§ 186 Anmälan av medborgarförslag om aktiviteter under coronapandemin

Diarienummer: 20RS10289

Sammanfattning

Anmäls att ett medborgarförslag har inkommit till Region Örebro län den 7 oktober 2020 om aktiviteter under coronapandemin.

Medborgarförslaget har överlämnats för beredning till Regional utveckling – Område kultur och ideell sektor.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, anmälan av medborgarförslag om aktiviteter under coronapandemin
- Medborgarförslag om aktiviteter under coronapandemin, bilaga § 186

Beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att överlåta till kulturnämnden att besluta i ärendet, samt

att ta anmälan till protokollet.

Skickas till

Regionfullmäktige

Namn

Charlotta Edenvik

Förslaget

Skapa aktiviteter som erbjuder samvaro, spel, sång, kultur, rörelse, annan aktivitet och möjlighet till nya kontakter ställs in med anledning av pandemins krav på distansering. Mitt medborgarförslag att börja testa i liten skala för att succesivt bygga lätt tillgängliga, geografiskt nära aktiviteter eller mötesplatser som bidrar till att skapa förbättrade förutsättningar för god psykisk hälsa hos Örebro läns invånare och lever upp till krav på distansering och övriga rekommendationer och riktlinjer.

Motivering

För två dagar sedan meddelade Folkhälsomyndigheten att pandemins restriktioner kommer att finnas med oss i ett åt framåt samtidigt som Previa meddelar att de psykiska besvären har ökat markant, för de som har anställning. Idag informerar ni Regionen om att smittspridningen har dubblats på en vecka inom länet. Arbetsökande, distansstuderande, distansarbete, pensionärer och ungdomar, ja - vi är alla berörda av pandemins effekter. Vi kommer bli spendera mer tid på vår bostadsort, i hemmet och i ensamhet. Ett ökat vårdbehov med anledning av psykiska besvär kommer att belasta regionens, kommuners ekonomi utifrån flera perspektiv - nu krävs det mod för att våga tänka och fatta viktiga beslut främjande syfte.

Det är dags att kroka arm på ett bredare perspektiv med näringslivet, föreningslivet, kyrkan och regionen för att tänka nytt och göra tillsammans! Kunskap, verktyg och engagemang finns för att skapa välmående, vi behöver nu fokusera på handlingskraft i syfte att omgående vända trenden. Lägga projektansökning, planerandet åt sidan och låt oss börja direkt att göra, testa olika aktiviteter.

Aktiviteter som erbjuder samvaro, spel, sång, kultur, rörelse, annan aktivitet och möjlighet till nya kontakter ställs in med anledning av pandemins krav på distansering. Mitt medborgarförslag att börja testa i liten skala för att succesivt bygga lätt tillgängliga, geografiskt nära aktiviteter eller mötesplatser som bidrar till att skapa förbättrade förutsättningar för god psykisk hälsa hos olika kommuners invånare och lever upp till krav på distansering och övriga rekommendationer och riktlinjer. Aktiviteterna tas fram i samverkan mellan regionen, kommuner, föreningslivet, kyrkan och individuellt engagemang. Mina förslag är följande:

- Använda idrottsplatsers läktare under tak för allsång/kör med hjälp av någon musiklärare ifrån skolan alternativt kulturskolan eller körledare ifrån någon kyrka. Behövs en mobil högtalaranläggning till sångledaren.
- Använda idrottsplatsers läktare under tak till att sända SvT:s "Hemmagympa med Sofia" ifrån SvT Play via storbilds TV. På anläggningar finns i flera fall vaktmästare som kan starta igång sändningen på ca 20-30 min. Anpassa succesivt anmälningsförfarandet eller antal erbjudna pass till efterfrågan. Informera om nästa tillfälle innan aktiviteten avslutas.
- Använda idrottsplatsers läktare under tak för att Regionens representanter kan hålla föreläsningar om egenvård, vad rörelse, kultur och samvaro skapar för effekter för vårt välmående och visa på metoder för självhjälp ifrån <https://1177.se/>, <https://29k.org/>,

<https://healthwatch.se/>. Föreläsning om att öka den digitala kunskapen. Deltagarna tar med egen mobil eller ipad och genomföra utbildningar via <https://www.digitalajag.se/>.

Börja med att drop in och först till kvarn för att delta i aktiviteterna. Numrera platser på läkaren och när de är fulla, så är allsången fullbokad. Anpassa succesivt anmälningsförfarandet eller antal erbjudna pass till efterfrågan. Informera om nästa tillfälle innan aktiviteten avslutas. De flesta läkare står tomma under dagtid och erbjuder skydd mot regn och blåst, är utomhus, tillräckligt med utrymme att hålla avstånd för 50 personer.

- Att Region Örebro län marknadsför de olika flextrafikens skyltar som mötes- och startplats för cykelturer eller promenader. Marknadsföra starttider och koppla dem till olika promenad och cykel tider. Tex kl 10.00 ses de som vill cykla och gå ca 40 min. Kl 11.00 ses de som vill cykla eller gå 30 min. Börja med ett mindre geografiskt område i kommunen som testpilot, för att lära av det och sedan skala upp. Kommuners folkhälsoförvaltning kan i samarbete med Region Örebro utveckla detta vidare.

I samband med alla aktiviteter erbjuda förutsättningar till kontaktytor i form av anslagstavlor och lappar att skriva på för att på så vis hitta nya människor att samtala, promenera, cykla med.

Dessa aktiviteter bidrar till att skapa förbättrade förutsättningar för god psykisk hälsa hos Örebro läns invånare, kan genomföras på kort varsel, ingen större investering krävs och är inte heller personalkrävande.

§ 187 Anmälan av motion från Wilhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet

Diarienummer: 20RS10406

Sammanfattning

Anmäls att en motion har inkommit från Wilhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet.

Motionen har överlämnats till Regional utveckling – Näringslivsutveckling för stöd i beredningen.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, anmälan av motion från Wilhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet
- Motion från Wilhelm Sundman (L) om att upprätta samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet, bilaga § 187

Beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att remittera motionen till regional tillväxtnämnd, samt

att ta anmälan till protokollet.

Skickas till

Regionfullmäktige

TILL REGIONFULLMÄKTIG I REGION ÖREBRO LÄN Dnr 20RS104067

Motion

Upprätta samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet

Som region ska vi samarbeta med näringsliv, civilsamhälle och akademi. Men när vi pratar om akademien i regionen menar vi ofta Örebro universitet. Vad som lätt glöms bort är att det inte är det enda universitet som har en geografisk lokalisering inom vårt län.

I Lindesbergs kommun ligger forskningsstationen Grimsö, vilket är en del av Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). På Grimsö bedrivs forskning inom ekologi och människors attityder till rovdjur. Särskilt om hur man minskar konflikter mellan människor och vilt, ett problem som är ständigt återkommande för våra företagare inom de gröna näringarna.

Eftersom regionen arbetar med att minska den människan påverkan på naturen, klimatet och miljön finns stor kunskap att hämta här från SLU. Ska vi röra oss mer emot en cirkulär ekonomi där hållbara och miljövänliga alternativ ses som en självklarhet behöver vi se till alla parter som kan vara bidragande i det arbetet. SLUs ekologiska institut är världsledande inom den forskning de bedriver och har studenter och forskare som kommer från världens alla delar. Därför vore det oklokt att inte formalisera samarbetet genom ett avtal och dra nytta av Grimsös potential för att stärka regionen i detta arbete.

Det är viktigt att ta i beaktande de platser runt om i länet där akademien är verksam och säkerställa att den verksamhet de bedriver på plats kan fortgå även i framtiden. Det är en styrka att Örebro län har flera kommuner i länet där akademien är verksam genom forskning och utbildning. Vi bör förvalta och vårda dessa lokaliseringar väl så att de har de förutsättningar som behövs. För att säkerställa goda relationer och bidra till den regionala utvecklingen bör ett samarbetsavtal upprättas mellan Region Örebro län och Sveriges lantbruksuniversitet genom forskningsstationen Grimsö.

Ett avtal bör syfta till att utveckla ett starkare gemensamt regionalt ledarskap och att stärka förutsättningarna för att i gemensamma frågor utveckla forskning, utbildning, innovation samt verka för en gynnsam samhällsutveckling.

DÄRFÖR FÖRESLÄR JAG ATT :

- Region Örebro län upprättar ett samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet

För Liberalerna

Willhelm Sundman

§ 188 Ändring av sammanträdesdatum 2021

Diarienummer: 20RS6923

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade den 10 september om sammanträdestider för 2021. Nu finns ett förslag om att flytta sammanträdet den 30 september till den 21 september.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, justering av sammanträdesdatum 2021

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att flytta sammanträdet den 30 september 2021 till den 21 september 2021.

Skickas till

Ledamöter och ersättare i regionstyrelsen
Samtliga förvaltningar

P.N.

§ 189 Redovisning av motioner och medborgarförslag som inte besvarats inom ett år

Diarienummer: 20RS2356

Sammanfattning

Enligt kommunallagen bör en motion eller ett medborgarförslag besvaras så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes. Om beredningen inte hunnit avslutas inom ett år ska detta, enligt kommunallagen 5 kap. 33 §, anmälas till fullmäktige, som då får avskryva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.

Enligt regionfullmäktiges arbetsordning ska rapportering ske två gånger per år.

Med anledning av detta redovisas att det för närvarande finns tre motioner som inte har besvarats inom ett år. Motionen från Mats Gunnarsson (MP) och Monika Aune (MP) "Inled ett försök med en digital 1177-mottagning med behandlande sjukvårdspersonal" (19RS3739), kommer att beredas av beredning för närsjukvård den 14 oktober 2020.

Vidare redovisas att det finns tre medborgarförslag som inte har besvarats inom ett år. Medborgarförslaget "Hjälpmedel för sömnapné (CPAP) ska ingå i högkostnadsskyddet och i det föreslagna avgiftsabonnemang som föreligger för hjälpmedel (19RS7602), kommer att beredas av beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel den 16 oktober 2020.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, redovisning av motioner och medborgarförslag som inte besvarats inom ett år
- Sammanställning över motioner och medborgarförslag som inte besvarats inom ett år

Beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att godkänna redovisningen.

Skickas till

Regionfullmäktige

§ 190 Periodrapport per september 2020

Diarienummer: 20RS3006

Sammanfattning

Helårsprognosen per september uppgår till 300 mnkr, exklusive balanskravsjusteringar. Detta innebär en ökning med 200 mnkr jämfört med senast lagda prognos per delår 2020. Ökningen beror framför allt på att prognosen för skatter och statsbidrag har ökat, +122 mnkr sedan delårsprognosen, och jämfört med budget ligger prognosen per september 215 mnkr högre.

Resultatet per september uppgår till 189 mnkr. Föregående år var resultatet för samma period 502 mnkr. Dock ingår orealiserade värdeförändringar av finansiella tillgångar i detta resultat. Om man exkluderar de orealiserade värdeförändringarna får man ett balanskravsresultat på 232 mnkr, vilket är 49 mnkr bättre än motsvarande siffra föregående år.

Nettokostnaden för perioden är 7 433 mnkr (7 143 mnkr) och ökningen mellan åren uppgår till 4,1 procent (5,4 procent). Utvecklingstakten är därmed lägre i år jämfört med föregående år, och är i linje med den för skatter och statsbidrag (4,1 procent).

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, periodrapport september 2020
- Periodrapport september 2020

Anteckning

I samband med ärendets behandling föredrar ekonomidirektör Lennart Frommegård ärendet.

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att godkänna periodrapporten per september 2020.

§ 191 Verksamhetsplan med budget 2021 och planeringsförutsättningar 2022-2023

Diarienummer: 20RS10527

Sammanfattning

Regionstyrelsen upptar till behandling förslag till verksamhetsplan med budget 2021 och planeringsförutsättningar 2022-2023.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2021 och planeringsförutsättningar 2022-2023
- Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2021 och planeringsförutsättningar 2022-2023
- Bilaga Fördelning av ansvar för effektmål och strategier till regionstyrelsen och nämnderna

Yrkanden

Andreas Svahn (S), Ewa Sundkvist (KD) och Torbjörn Ahlin (C) yrkar bifall till Socialdemokraternas, Kristdemokraternas och Centerpartiets gemensamma förslag till verksamhetsplan med budget 2021.

Ola Karlsson (M) och Anna Ågerfalk (L) yrkar bifall till Moderaternas och Liberalernas gemensamma förslag till verksamhetsplan med budget 2021.

Jihad Menhem (V) yrkar bifall till Vänsterpartiets verksamhetsplan med budget 2021.

Mats Gunnarsson (MP) yrkar bifall till Miljöpartiets verksamhetsplan med budget 2021.

Patrik Nyström (SD) yrkar bifall till Sverigedemokraternas verksamhetsplan med budget 2021.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de olika förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt Socialdemokraternas, Kristdemokraternas och Centerpartiets gemensamma budget.

Reservationer

Ola Karlsson (M), Anna Ågerfalk (L), Patrik Nyström (SD), Jihad Menhem (V) och Mats Gunnarsson (MP) reservera sig mot styrelsens beslut till förmån för sina egna budgetförslag.

Beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att anta Socialdemokraternas, Kristdemokraternas och Centerpartiets gemensamma förslag till verksamhetsplan med budget 2021 och planeringsförutsättningar 2022-2023,

att fastställa ekonomiskt ansvar och budgetramar för 2021 för styrelsen och nämnderna i enlighet med driftbudgeten,

att fastställa skattesatsen för år 2021 till 11,55 kronor,

att regionstyrelsen ansvarar för fördelning av anslag motsvarande ökningen av statsbidraget för läkemedel till berörd nämnd när beloppet är känt, samt nya riktade statsbidrag till berörd nämnd när beloppet och andra förutsättningar för bidraget är känt,

att regionstyrelsen i driftbudgeten ansvarar för fördelning till berörd nämnd avseende posterna "Regionstyrelsens planeringsreserv", "Omställning" och "Effekter av tidigare års beslut",

att Region Örebro läns upplåningsram för 2021, inklusive lån för externt uthyrda investeringar, uppgår till 2 656 miljoner kronor,

att kreditlimiter för bolag som den 1 januari 2021 ingår i Region Örebro läns koncernkontosystem uppgår för Scantec AB till 5 miljoner kronor och Länsgården Fastigheter AB till 10 miljoner kronor,

att mål och strategier till respektive nämnd fastställs i enlighet med bilaga "Fördelning av ansvar för effektmål och strategier till regionstyrelsen och nämnderna",

att fastställa riktlinje för god ekonomisk hushållning, samt

att fastställa riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR) att gälla från och med verksamhetsåret 2020.

Regionstyrelsen beslutar vidare

att ge regiondirektören i uppdrag att göra de redaktionella ändringar som behövs i förslaget till verksamhetsplan med budget.

Skickas till

Regionfullmäktige

Dnr 20RS10527

Örebro 2020-10-20

Reservation

Angående verksamhetsplan och budget 2021 samt ekonomisk plan 2022-2023

Vi reserverar oss till förmån för Moderaternas och Liberalernas gemensamma förslag till verksamhetsplan och budget, enligt bilaga.

Ola Karlsson (M)

Sebastian Cehlin (M)

Anna Ågerfalk (L)

Operera bort vårdskulden och korta köerna

En budget i pandemins skugga

**Verksamhetsplan med budget för 2021
samt ekonomisk plan 2022-2023**

Region
Örebro län

Beslutsförslag

Regionstyrelsen föreslår Regionfullmäktige besluta

att anta Moderaternas och Liberalernas förslag till verksamhetsplan med budget 2021 och planeringsförutsättningar 2022-2023,

att fastställa budgetramar för 2021 för styrelsen och nämnderna i enlighet med driftbudgeten,

att fastställa skattesatsen för 2021 till 11,55 kr

Örebro den 19 oktober 2020

Innehåll

Vi utvecklar Region Örebro län.....	4
Utmaningar för Region Örebro län 2021 och framåt	6
Strategi för en region utan köer i vården	9
Strategi för högre effektivitet och lägre kostnader.....	11
Strategi för en region med kraft att utveckla vården.....	13
Strategi för en region på väg framåt	15
Strategi för en region av företagsamhet, innovation och högre utbildning	16
REGIONSTYRELSEN	17
DIGITALISERING	21
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN	23
FORSKNINGS- OCH UTBILDNINGSNÄMND	37
FOLKTANDVÅRDSNÄMND	39
SERVICENÄMND	41
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMND.....	44
REGIONAL TILLVÄXTNÄMND	49
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	54
GEMENSAM NÄMND FÖR FÖRETAGSHÄLSOVÅRD	56
SAMT TOLK- OCH ÖVRSÄTTARSERVICE	56
PATIENTNÄMND	57
Ekonomi.....	58
Budgetkalkyl	71
Investeringar.....	75
Bolagsdirektiv	87

Vi utvecklar Region Örebro län

Moderaterna och Liberalerna lägger tillsammans en budget för ett ännu bättre Örebro län där vårdskulden opereras bort, den som är sjuk får vård i tid och vårdens medarbetare får mer tid till patienten.

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar, inte minst till följd av corona-pandemin vilken lett till en stor vårdskuld som nu måste arbetas av. För att komma tillrätta med hälso- och sjukvårdens problem behövs både kortsiktiga och långsiktiga strategiska lösningar. För att klara av de utmaningar och problem som finns behövs ordning och reda i ekonomin och en tydligare styrning. Vårdens medarbetare måste få mer tid till att möta patienter. Då nyttjas de resurser och den kompetens som finns på bästa möjliga vis. Vi ser ett flertal framtida utmaningar, både på kort och på lång sikt. För att klara dessa krävs genomgripande strategier.

En region utan köer i vården

Sjuka i vårt län har rätt till vård i tid. I augusti 2020 hade fler än 4000 patienter väntat mer än 90 dagar för läkarbesök hos specialist och drygt 4200 patienter väntat mer än 90 dagar för operation eller åtgärd. Region Örebro län är bland de sämsta regionerna i Sverige på att operera sjuka i tid. Det är ett stort misslyckande. Vår målsättning är en vård utan köer. Alla ska få den vård de behöver, när de behöver den och på rätt vårdnivå. Tillgängligheten måste bli bättre inom såväl primärvård, som specialistsjukvård och psykiatri. Fler fasta läkare på länets vårdcentraler är viktigt, både för att sjuka ska få vård och för att kroniker ska få bättre kontinuitet.

Högre effektivitet och lägre kostnader

Effektiviseringar inom befintliga verksamheter är nödvändiga och det finns stor potential för att förbättra resultat och produktivitet. Ska färre göra mer krävs att medarbetarna ges förutsättningar att jobba smartare och effektivare, med rätt verktyg, bra stöd och ett närvarande ledarskap. Andelen tid som används för direkt och indirekt patientarbete ska öka och andelen administration, byråkrati och kringarbete minska. Den administrativa bördan måste minska. Det är också viktigt att jobba med effektiva flöden, logistik och produktionsplanering.

En region med kraft att utveckla vården

Vårdens största uppgift är att ge patienterna en kvalitativ, god och säker vård på rätt vårdnivå med bästa möjliga effektivitet. Hög kvalitet innebär i längden lägre kostnader. Fler vårdgivare är också positivt för vårdens kvalitet och tillgänglighet. Regelverket ska göra det möjligt för fler vårdgivare inom såväl primärvården som den öppna specialistvården, vilket ökar tillgängligheten och skapar möjligheter att välja vårdgivare. Det behöver också finnas större flexibilitet för vårdcentraler av olika storlek. Förebyggande folkhälsoarbete krävs för att reducera framtida välfärdskostnader.

En region på väg framåt

Infrastrukturen är ett redskap för att utveckla länet, skapa möten och nya samarbeten. Att binda samman Stockholm-Oslo med snabba tåg ger möjlighet till sådan utveckling. För att skapa ett sammanhållet län där invånarna fritt och snabbt kan förflytta sig behövs bra och trygga vägar. Ett välfungerande vägnät är viktigt för såväl kollektivtrafiken, som för privatpersoner och för godstransporter. Bredband är en digital infrastruktur som ska finnas tillgänglig i hela länet, både i städer och på landsbygden.

Strategiska miljö- och klimatsatsningar är viktiga för en hållbar utveckling. Naturen är en fantastisk resurs som ska förvaltas på ett hållbart sätt. De beslut som fattas ska därför vara

långsiktiga och ta hänsyn till eventuell miljöpåverkan. Regionens verksamheter ska sträva efter minskade utsläpp och bidra till en mer hälsosam miljö för människor och djur att vistas i. Investeringsplanen för solpaneler ska hållas och ytterligare satsningar på klimat- och miljöinvesteringar behövs för att nå målet för klimatneutralitet.

En region av företagsamhet

För att klara framtidens sjukvårdskostnader krävs en hållbar tillväxt och för det krävs ett gynnsamt företagsklimat. Samverkan mellan RÖL, universitetet, näringsliv och civila samhället behöver utvecklas. I arbetet att stimulera företagsklimatet är det angeläget att inkludera de gröna näringarna. Besöksnäringen och naturturismen är exempel på näringar lämpad för ett utvecklingsarbete i samverkan med den gröna näringen och måltidsbranschen.

Utmaningar för Region Örebro län 2021 och framåt

Covid-19, utmaningarnas utmaning

Pandemin har under 2020 påverkat många av Regionens verksamheter. Den akuta vården, första linjen, särskilda Covidavdelningar och intensivvården är de verksamheter som påverkats mest, tillsammans med kollektivtrafik. Den planerade vården har fått stå tillbaka för att medarbetare och andra resurser skulle räcka till under den mest intensiva perioden.

En stor del av ordinarie verksamhet har fortgått även under denna tid som exempelvis mödravård, förlossning och behandling av svårt sjuka patienter som inte kan vänta inom exempelvis cancervården.

Medarbetare har fått arbeta intensivt och mycket. Övertid och utebliven semester har varit realiteter som lett både till behov av återhämtning hos medarbetare och ökade lönekostnader och löneskuld.

Många behandlingar och operationer i den planerade vården har skjutits upp och skapat en vårdskuld. För vår region är vårdskulden idag beräknad till ca 500 miljoner kr. Utöver det tillkommer sannolikt stora kostnader för rehabilitering. Trots att staten ersätter kostnader för covidvård kommer kostnader för att jobba av vårdskulden kvarstå. Det är också troligt att kostnader för psykisk ohälsa och sjukdom kommer att öka i efterdyningarna av pandemin. De totala kostnaderna för pandemin är i dagsläget mycket svåra att kalkylera.

Äldre har under pandemin varit en utsatt grupp. För att klara vårdbehovet under pandemin har ny samverkan mellan kommunal vård och omsorg och sjukvård skapats. Exempelvis har medarbetare från vårdcentraler och Mobila team förstärkt den kommunala vård- och omsorgen på boenden och i hemmen. Vården och kanske främst närsjukvården har genom detta gjort många lärdomar och erfarenheter som det är viktigt att ta tillvara och ibland bevara som arbets sätt även fortsättningsvis i omställningen till nära vård.

Pandemin riskerar finnas kvar i samhället under en längre tid. Dessvärre ser vi i skrivande stund att pandemin åter verkar ta fart, vilket visar att det är av yttersta vikt att ha hög beredskap för att snabbt mobilisera organisationen. En flexibel organisation och en struktur för att göra prioriteringar är nödvändig även fortsättningsvis.

Region Örebro län är till för länets alla invånare

För att säkra den gemensamt finansierade välfärden behövs en långsiktigt hållbar ekonomi och en hållbar tillväxt. Det innebär att ekonomisk utveckling och social välfärd ska förenas med en god miljö.

Örebro län kännetecknas generellt av låg utbildningsnivå och en lägre hälsostatus än riksgenomsnittet. Det är framförallt sjukskrivningar för psykisk ohälsa som ökar. Den ökar särskilt bland kvinnor, men psykisk ohälsa är nu även den vanligaste sjukskrivningsorsaken för män. När det gäller utbildning, arbetsliv, företagande och löneutveckling finns markanta skillnader mellan män och kvinnor.

Utbildning, arbete och socialt sammanhang ger den egenmakt som varje människa har rätt till och som alla goda samhällen bygger på. Arbete är förutsättningen för välfärd och företagsamhet är en förutsättning för arbete. Dessutom är arbete en av de mest betydelsefulla hälsofaktorerna. Också integration är en avgörande fråga för länet framöver.

Fler sjuka och längre köer

En av de största framtida utmaningarna är finansieringen av sjukvårdskostnaderna. En ökad psykisk ohälsa, en sämre folkhälsa än riket i stort och en ökad andel äldre invånare kräver uppmärksamhet och särskilda åtgärder. Trots vackra mål klarar inte Region Örebro län att hålla vårdgarantin eller att minska patienternas väntan i vårdköer – vare sig i primärvården eller i specialistvården, för förstagångsbesökare, återbesökare eller för kroniker. Region Örebro län tillhör de sämre i landet när det gäller att klara operationer och nödvändiga behandlingar i tid. I augusti 2020 var måluppfyllelsen 37 % medan rikssnittet var 46 %, det vill säga att nästan varannan patient fick vänta mer än 90 dagar.

Ökad andel äldre i behov av bättre sjukvård

Mellan år 2017 och 2030 ökar antalet äldre än 80 år med 60 % i vårt län. Antalet äldre över 80 år kommer att stiga från dagens ca 16 000 i Örebro län till ca 25 000 år 2030.

Allt fler lever friska längre, men med ökad ålder ökar också risken för sjukdom och därmed även behovet av vård. Multisjuklighet är vanligare bland äldre. En stor andel av samhällets samlade vårdkostnader går till vård och omsorg för multisjuka äldre. Vården måste klara att både ge fler sjukvård och att utveckla vården så den bättre passar den åldrande människan för att erbjuda en bättre kvalitet i äldrevården.

Allt fler kommer att leva med kroniska sjukdomar som kräver behandling livet ut. För den patientgruppen är kontinuitet av stor vikt, vilket idag brister inom primärvården.

Patientsäkerheten brister

Varje år inträffar omkring 100 000 undvikbara vårdrelaterade skador i landet, varav cirka 3 000 leder till dödsfall. Vårdskadorna beräknas orsaka 600 000 extra vård dygn i landet. Region Örebro län klarar idag inte de uppsatta målen kring vårdrelaterade skador och infektioner trots antagen nollvision där ingen ska skadas i vården.

Stängda vårdplatser leder till att patienter ibland måste förläggas på avdelningar där de inte hör hemma medicinskt. Vid utlokalisering av patienter, så kallade satellitpatienter, är risken dubbelt så hög att drabbas av vårdskada. Det innebär också en högre press på vårdens medarbetare som måste vårda patienter som inte tillhör deras expertområde.

Bristande effektivitet

Köerna och väntetiderna ökar trots många fler händer i sjukvården. Mellan 2009 och 2020 har antalet årsarbetare i Regionen ökat med drygt 20 %. Antalet vårdplatser på sjukhusen har samtidigt minskat kraftigt. Från 851 vårdplatser år 2009 ner till 504 i december 2019. Antalet vård dagar i slutenvården har minskat med 20 % från 2010 till 2019.

Resultaten och siffrorna visar att (S)-styret tappat greppet om verksamheten. Problemen handlar inte om resursbrister utan om hur resurserna används. Det handlar om brister i vårdens organisation, styrning och ledning.

Alltför mycket av medarbetarnas arbetstid läggs på annat än patientnära arbete. Dubbel- och trippeldokumentation, IT-system som stjälar tid, omfattande journalskrivande och motsvarande inläsning tar tid och skapar frustration. Varken medarbetarna eller det nära ledarskapet får det stöd och utrymme som behövs för att utveckla avdelningar och arbetsplatser.

Brister i kompetensförsörjningen inom vården

Idag arbetar fler läkare än någonsin tidigare i verksamheten. Trots detta saknas det läkare

inom flera specialiteter. Vårdcentraler och sjukhus behöver i hög utsträckning anlita hyrläkare. Systemet med hyrläkare är kostsamt och leder till bristande kontinuitet för patienter och övriga medarbetare.

Tillgången till specialistutbildade sjuksköterskor möter inte det ökande behovet. När det gäller till exempel distriktssköterskor är behovet akut.

Svårigheten att rekrytera och framförallt behålla sjuksköterskor gör att nyutbildade ofta mycket snabbt tvingas ta ett patientansvar de inte känner sig redo för. Det leder till att många upplever stress och otrygghet redan tidigt i anställningen, vilket i förlängningen kan resultera i att de lämnar vården helt.

Sjukfrånvaro

Ett allvarligt problem är den höga sjukfrånvaron i Regionens egna verksamheter. Den senaste redovisningen i juli 2020 visar 6,9 % total sjukfrånvaro. Kvinnor har en betydligt högre sjukfrånvaro än män. Vissa verksamheter inom Region Örebro län har periodvis haft sjukfrånvaro på över 10 % vilket bör ses som en allvarlig varningssignal.

Föråldrade IT-system ger dåligt stöd i vården

De IT-system som ska stödja vårdens verksamheter innebär ofta problem för medarbetarna. Uppgifter behöver läggas in dubbelt eller mellanarkiveras på en lapp i fickan. Systemen ger inte det stöd till vårdens medarbetare som de skulle kunna göra. Istället riskerar de bli en belastning som slukar värdefull tid.

För lite såld vård

USÖ behöver sälja mer högspecialiserad vård för att upprätthålla kompetensnivå och stå starka i konkurrensen om den högspecialiserade vården.

Framtidens sjukvård kräver investeringar

USÖ är ett av Sveriges sju universitetssjukhus, med ett tydligt uppdrag att bedriva och utveckla högspecialiserad vård. USÖ behöver utvecklas för att möta de krav som ställs på ett modernt universitetssjukhus med läkarutbildning. Det gäller både byggnader och förnyelse av medicinsk teknik. Det finns också behov av kontinuerliga investeringar för att hålla vårdcentraler, sjukhus och medicinsk teknik i gott skick vilket leder till ökade avskrivningskostnader.

En region som växer men inte överallt

Över tid är det framförallt Örebro, Kumla, Lekeberg som växer, med både inflyttning och barnafödande. I många andra kommuner, som dessutom ofta har en hög andel äldre invånare, har befolkningen minskat kraftigt under lång tid. Arbetskraft, arbetstillfällen, företagande, vård- och omsorgsbehov och kommunikationer är exempel på faktorer som påverkas. Länets ojämna befolkningsstruktur är en utmaning som påverkar tillväxten. En alltför liten del av länets ekonomi är öppen för företagande.

Bättre kommunikationer för tillväxt i hela länet

Med 65 procent av Sveriges befolkning inom 30 mils radie, mitt i mellan Oslo och Stockholm, har Örebro län möjlighet att bli ett naturligt logistiskt centrum. För att nå detta, och behålla en hållbar tillväxt i konkurrensen mellan Stockholmsregionen och Osloreionen har länet en utmaning i att verka för goda förbindelser i främst öst-västlig riktning. För att detta ska vara möjligt ska infrastrukturen i länet möjliggöra för snabbt resande och arbetspendling. Stambanan, Europavägarna, Stockholm-Oslo 2.55, och RV 50 är särskilt viktiga.

Strategi för en region utan köer i vården

Region Örebro län (RÖL) har under flera år haft långa köer i vården. Vårdgarantin har inte klarats och vårdköerna har inte minskat. Det gäller såväl i primärvård som specialistvård och drabbar både förstagångsbesök och återbesök. Vård i rätt tid minskar lidande för patienten, minskar kostnader för RÖL och ger ökade skatteintäkter. God vård förutsätter att vården är lättillgänglig och fri från väntetider som inte är medicinskt motiverade. Kan inte RÖL erbjuda vård i tid, ska vård köpas från andra vårdgivare.

Vårdgarantin ska klaras

RÖL klarar varken vårdgarantins krav eller att minska patienters väntan i långa operationsköer. Ett första steg måste vara att klara den nationella vårdgarantin som innebär att patienten ska garanteras kontakt med vårdcentral samma dag, en medicinsk bedömning inom 3 dagar om behov finns, besök inom specialistvården inom 90 dagar samt därefter få behandling och operation inom 90 dagar, det vill säga 0-3-90-90. Målet för RÖL ska vara att klara 0-3-30-30. Det är av största vikt att RÖL klarar att minska operationsköer.

Den bristande tillgängligheten till vården för den som drabbas av psykisk ohälsa är ytterst allvarlig. Inom psykiatri är det viktigt med snabba insatser, inte minst när det gäller barn och unga. Alla ska få den vård de behöver, när de behöver den.

Stärkt primärvård och mobila vårdteam

För att öka tillgängligheten och förbättra kvaliteten för mångbesökarna ska vården arbeta med aktiv hälsostyrning. Omkring 5 procent av patienterna använder mer än 50 procent av sjukvårdens resurser. Det är till största delen multisjuka äldre med stora vård- och omsorgsbehov. En stärkt primärvård och fler mobila vårdteam kan bidra till bättre vård samtidigt som det frigör resurser bland annat på akutmottagningarna.

Länets sjukhus som en gemensam resurs

En viktig del i arbetet för ökad tillgänglighet är att RÖLs tre sjukhus, samtliga kliniker och enheter, genomför en väl fungerande produktionsplanering. Som en del i produktionsplanen ingår Capio Läkargruppen.

Rekrytera och behålla fler läkare och sjuksköterskor

Inom flera områden råder det akut brist på läkare och sjuksköterskor med rätt kompetens. Dessa luckor måste fyllas. Primärvården har under flera år ersatt fasta allmänläkare med hyrläkare, vilket är kostsamt och leder till dålig kontinuitet och effektivitet. Samma situation finns inom fler specialiteter. En ökad rekrytering av rätt kompetens är avgörande för en god vård, och en god arbetsmiljö avgörande för att medarbetarna stannar kvar.

Vårdutbildade medarbetare ska jobba med patienter

Vårdens medarbetare ska ägna sin tid till patientnära arbete. Det är nödvändigt att ständigt arbeta med effektivisering av administration, planering och dokumentation. Med system som underlättar vardagen stärks patientsäkerheten samtidigt som vården blir effektivare och mer tillgänglig. Rekrytering av rätt kompetens är avgörande för framtidens vård. Varje medarbetare ska arbeta på toppen av sin kompetens.

Patientcentrerad e-hälsa

e-hälsa ger möjligheter till en effektivare och mer tillgänglig hälso- och sjukvård. Patienten ges ökad möjlighet till delaktighet i sin egen behandling, tillgång till sin journal och genom möjligheten att kunna använda digitala verktyg för att kommunicera med och möta vården kan patientmötet bli bättre. e-hälsa ställer höga krav på säkerhet som klarar av

informationsdelningen mellan vården och patienten. Fler digitala besök är ett bra verktyg för att snabbt kunna ge vård och samtidigt korta köerna.

Strategi för högre effektivitet och lägre kostnader

Stora utmaningar för sjukvården

Under många år har delar av verksamheten, framförallt vården, dragits med stora underskott. Prognosen för 2020 är ett fortsatt stort underskott för hälso- och sjukvårdsnämnden. Samtidigt som underskottet ökat har antalet vårddagar minskat. Nu tillkommer stora kostnader i form av bl.a. H-huset och framtidens vårdinformations-system. Samtidigt pekar beräkningar på att ökningstakten när det gäller antalet arbetade timmar liksom den reala skattekraften minskar. Sammantaget leder det till krav på effektiviseringar av befintlig verksamhet. Samtidigt finns stor förbättringspotential rörande verksamhetens resultat och produktivitet. Med flera aktörer skulle det skapas möjlighet också för den offentliga sektorn att jämföra kvalitet och effektivitet.

En stor del av de ökade kostnaderna föränsas av det kraftigt ökade antalet medarbetare (årsarbetare) i RÖL. Från 2009 till 2020 har antalet årsarbetare ökat med drygt 20 procent samtidigt som befolkningen ökat med drygt 8 procent.

Kommande år kräver därför ett omfattande arbete med effektiviseringar. Ska färre kunna göra mer krävs det att medarbetarna ges förutsättningar att jobba smartare och effektivare, med rätt verktyg, bra stöd och ett närvarande ledarskap. Det är viktigt att öka andelen tid som används för direkt och indirekt patientarbete och minska andelen administration, byråkrati och kringarbete. Det är också viktigt att jobba med effektiva flöden, logistik och produktionsplanering. Det ska vara tydligt att så mycket som möjligt av ansvar och befogenheter ska ligga på verksamheterna.

Fokus ska ligga i mötet mellan patient och vårdens medarbetare

Värdet, kvalitén och effektiviteten i vården skapas i mötet mellan patienten och vårdens medarbetare. Detta förutsätter att tillräcklig tid ges till mötet med patienten och att patienten ges god information före, under och efter mötet. Det kräver också att patienten görs delaktig eftersom denne har avgörande information och även möjlighet att med egna insatser påverka vårdens resultat.

Rätt medarbetare, eller rätt team av medarbetare med rätt kompetens, ska möta patienten. Detta kräver vidare att rätt och tillräcklig information ges om patienten, att stödsystemen är effektiva och lättarbetade samt att bra beslutsstöd med aktuell kunskap finns tillgängliga. Dubbel- och trippeldokumentationen ska avvecklas, och informationssystemen ska i första hand byggas för att underlätta patientmötet. Det goda mötet kräver ett nära ledarskap som fokuserar på att alla dessa möten blir bra.

Utveckla vården för dem med störst behov

En av de patientgrupper där svensk sjukvård har stora brister är de mest sjuka äldre, med ett flertal olika diagnoser, mer eller mindre kroniska. Den gruppen består av ca 5% av patienterna och kräver ca 50 % av sjukvårdens resurser. Bättre omhändertagande av dem, bättre samordning mellan äldreomsorg, hemsjukvård och sjukvård för dem och bättre vårdprocesser kan både förbättra livskvalitet för dem och samtidigt leda till bättre effektivitet.

Öka samarbetet

I likhet med den nivåstrukturering som sker inom cancervården, kan samarbete och samverkan både i sjukvårdsregionen och Regionen förbättras och fördjupas. Rollfördelning och specialisering kan ge högre medicinsk kvalitet och patientsäkerhet samt ge mer och bättre vård för pengarna.

För att utveckla samarbetet krävs bättre redovisning och utvärdering, både av den medicinska kvaliteten och av kostnaderna. Redovisningen av den medicinska kvaliteten måste utvecklas så att de olika klinikernas resultat blir lättförståeliga, tydliga, transparenta och jämförbara. Detsamma gäller den ekonomiska redovisningen. Det blir då lättare att ställa rätt krav, och det ger en möjlighet att utifrån styrkor och svagheter specialisera och utveckla nischer på kliniker och sjukhus, med ett samlat större patientunderlag, vilket även borde underlätta rekrytering av rätt kompetens.

Bättre IT och andra stödsystem

Det är viktigt att ständigt arbeta med effektivisering av administration, planering och dokumentation. Bättre, mer anpassade stödsystem och stödverktyg är avgörande för en bättre tillgänglighet och hög effektivitet. Vården ska ha IT-system som underlättar vardagen och stärker patientsäkerheten samtidigt. Sådana system gör det också möjligt att arbeta med varningssignaler och påminnelser, vilket minskar risken för skador och fel. Under kommande år introduceras flera nya IT-system i vården och det är viktigt att följa upp arbetet för att säkerställa att de uppfyller de behov som finns.

Köer kostar

Alla ska få den vård de behöver, när de behöver den. RÖL klarar inte av att hålla vårdgarantin. Det gäller primärvård och specialistvård och drabbar både förstagångsbesökare och kroniker. Vård i rätt tid minskar lidande för patienten och minskar kostnader för sjukvården.

Uteblivna besök är outnyttjade resurser. Det är ett problem som finns över hela linjen och försvårar planering och behandling för både patienter och verksamheter. Arbetet med att minska antalet uteblivna besök ska fortsätta. Genom att ta fram rutiner och nya system för bokning, avbokning samt påminnelser kan sena återbud och uteblivna besök minskas.

Inga vårdskador eller vårdrelaterade infektioner

Vården ska ha väl utvecklade system och rutiner så att behandlingar inte leder till att patienter utsätts för skador. Ett långsiktigt säkerhetsarbete för att eliminera risken för vårdrelaterade skador och infektioner ska bedrivas. Effektiviseringar får inte medföra negativa konsekvenser för patientsäkerheten.

Förebyggande arbete och tidig upptäckt

Genom förebyggande arbete kan fysisk och psykisk ohälsa och sjukdom undvikas. I de fall det inte går att undvika är istället tidig upptäckt och behandling i ett tidigt skede mycket viktigt. Det innebär minskat lidande för den som är drabbat samtidigt som mer resurser kan avsättas till de som behöver sjukvård. Förebyggande arbete och tidig upptäckt av ohälsa är positivt för individen men har också samhällsekonomiska fördelar då antalet sjukskrivningar kan minskas och färre behöver bli långtidssjukskrivna.

Se över avgifter, förmåner och strukturer

Det är nödvändigt att regelbundet utvärdera taxor, avgifter och olika förmåner för att pröva om de fortfarande är ändamålsenliga och rimliga.

Strategi för en region med kraft att utveckla vården

Vårdens största uppgift är att ge patienten en god och säker vård, som ges på rätt vårdnivå med bästa möjliga effektivitet. Hög kvalitet möjliggör mer vård till fler. Under flera år har RÖL misslyckats med att hålla vårdgarantin. Ökad valfrihet, fler vårdgivare och effektivare användning av vårdens kapacitet och resurser är verktyg som ska användas för att åtgärda dessa problem.

Utveckla universitetssjukvården och den högspecialiserade vården

Universitetssjukhuset i Örebro (USÖ) tillsammans med Lindesberg lasarett, Karlskoga lasarett, Capio Läkargruppen och länets vårdcentraler erbjuder länets patienter sjukvård av hög kvalitet. Flera delar bör utvecklas till universitetssjukvårdsenheter med den akademiska status som krävs.

Den högspecialiserade vården utförs på USÖ. För länets utveckling och för invånarna i Örebro län är USÖs fortsatta utveckling av stor vikt. USÖ ska ges goda förutsättningar för att utveckla och upprätthålla kunskap inom området högspecialiserad vård. Det kräver också ändamålsenliga byggnader, som exempelvis H-huset och förnyelse av medicinsk teknik.

Det är nödvändigt att ligga i framkant vad gäller klinisk forskning och produktion av högspecialiserad vård och att öppna för möjligheten att sälja vård utanför de geografiska och administrativa gränser man hittills verkat inom i syfte att få fler uppdrag. Möjligheten att sälja mer vård ger både bättre ekonomi och utvecklingskraft för USÖ.

Utveckla den nära sjukvården

Vården behöver komma närmare patienten och på ett bättre sätt möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov. En mer tillgänglig och närmare vård kan i kombination med förändrade arbetssätt innebära att resurserna används mer effektivt. Närhet handlar inte bara om geografisk närhet utan också om närhet i form av kontinuitet, trygghet, tillgänglighet och samordning. Samverkan mellan kommuner och region, användning av ny teknik för att utveckla nya arbetssätt samt förmågan att arbeta över traditionella gränserna är viktiga faktorer i arbetet med att utveckla den nära vården.

Utveckla forskning och medicinsk teknik

Universitetssjukhus måste upprätthålla en hög utbildnings- och forskningsnivå. Det ska finnas goda möjligheter för såväl kvinnor som män att kombinera sin tjänst med studier och forskning. Centralt i sammanhanget är begreppet universitetssjukvård som betecknar de delar av hälso- och sjukvården som har forskning, utbildning och utveckling som del av kärnverksamhet.

Universitetssjukhus ska ligga i den medicinska utvecklingens framkant. Med hjälp av medicinsk teknik kan patienter erbjudas en effektiv och patientsäker vård. Den medicinska tekniken förbättras och utvecklas ständigt, därför behöver det finnas ekonomiskt utrymme för investeringar inom medicinsk teknik.

Utveckla ledarskapet

Ledarskapet är avgörande för att skapa en flexibel, väl fungerande organisation som håller hög kvalitet inom givna ekonomiska ramar. Utveckling och effektivitet måste gå hand i hand. Det kräver ett ledarskap som fokuserar på delaktighet och som är väl rustat att leda en organisation och dess medarbetare i förändring. Sjukvårdens ledare ska ges förutsättningar

att utvecklas så att de kan möta dagens och framtidens medarbetare med moderna och effektiva arbetsformer.

Regionens ledare måste också vara lyhörda och främja delaktighet och inflytande från medarbetarna. Det är de som jobbar inom en verksamhet som bäst vet hur verksamheten fungerar och var det finns behov av förbättring och alternativa arbetssätt. Det är också viktigt att man som ledare vågar och tillåts pröva förändringar i arbetssätt och verksamhetsstruktur för att öka effektivitet och produktivitet.

Utveckla hälso- och sjukvården för äldre

RÖL ska ligga i framkant när det gäller god äldrevård. Ett geriatriskt centrum ska etableras, där vård och omsorg som rör äldre patienter kan utvecklas. En seniorhälsa för de som är 70 år och äldre, med uppdrag att erbjuda regelbundna hälsokontroller och hälsosamtal ska etableras. Ytterligare verktyg för att förbättra hälso- och sjukvården för äldre är fler äldremottagningar. Ett annat är mobila vårdteam. Samverkan mellan sjukvården och kommunerna ska förbättras.

Utveckla det förebyggande arbetet

Den enskilde individen har det primära ansvaret för sin egen hälsa, men hälso- och sjukvård måste grundas på insikten att hälsofrämjande och förebyggande investeringar reducerar lidande och framtida välfärdskostnader. Genom att förbättra folkhälsan och erbjuda tidiga insatser minskar risken för såväl psykisk som fysisk ohälsa. RÖL ska medverka till och skapa förutsättningar för en bättre folkhälsa. Ju fler som mår bra, desto mer resurser kan avsättas till de som behöver sjukvård.

Utveckla valfriheten genom goda möjligheter till nya etableringar

Valfrihet för patienten ska prägla vårdens utformning. Fler vårdgivare är positivt för vårdens kvalitet, för patientens möjlighet att välja vård och för personalens möjlighet att välja arbetsgivare. Idag är det i stort sett omöjligt för såväl väletablerade som nya aktörer att starta upp ny vårdverksamhet i länet.

Det ska vara lätt för vårdgivare att etablera sig i länet, både inom primärvården och inom specialistvården. Genom lagen om valfrihet (LOV) ökar patienternas valfrihet och tillgång till vård, vilket kräver förändring och utveckling av vårdvalssystemet. Fler läkare och sjuksköterskor behöver etablera sig i länet. Idag är intresset av att etablera sig som vårdgivare i Örebro län oroande lågt. Ett krångligt och omodernt regelverk i kombination med en avvisande attityd leder till att entreprenörer inom vården inte väljer att etablera sig i länet.

Idag finns vårdval endast inom två områden, val av vårdcentral inom primärvården och val av psykoterapeut inom specialistvården. Vårdvalet ska utvecklas och införas inom fler områden för att öka valfriheten. Information om vården och vårdgivare i länet ska utvecklas så att medborgare och patienter kan ta del av vilken vård som erbjuds och finns tillgänglig.

Flexibla lösningar är en förutsättning för god tillgänglighet. Det innebär utbud av både större och mindre vårdcentraler samt vårdcentraler med särskild inriktning. Vårdcentraler ska drivas och följas så de är konkurrenskraftiga och erbjuder patienten en god vård.

Strategi för en region på väg framåt

Region Örebro län ska vara ett attraktivt län där näringsliv, infrastruktur, kollektivtrafik och bostadsförsörjningen utvecklas i samklang med invånarnas behov och levnadsvanor.

En sammanknuten region för möten och nya samarbeten

Samhällsbyggandet ska ske i samverkan mellan RÖL, kommunerna, näringslivet och den civila sektorn. Infrastruktur, transport och kommunikationssystem handlar om mer än att ta sig från en plats till en annan. De gör det möjligt för personer att mötas, arbeta, studera och besöka nya platser. Möten, såväl fysiska som digitala, skapar nya samarbeten och utveckling.

Infrastruktur för att möjliggöra regional utveckling

Infrastruktur i form av vägar, järnvägar, flygplats och kollektivtrafik är viktiga verktyg för att möjliggöra regional utveckling. Det handlar både om ökade möjligheter till arbetspendling och om goda förutsättningar för företagsetableringar. Bilen är ett viktigt färdmedel som måste tas i beaktande i samhälls- och infrastrukturplaneringen av städer och tätorter. Det är också viktigt att behålla den 90km/h-standard som idag finns på många av länets vägar. En sänkning av hastighetsbegränsningen riskerar att förlänga transporttider och försvåra för pendlare att åka.

Bind samman Stockholm – Oslo 2.55 via Örebro

En god förbindelse mellan Stockholm och Oslo är av stor vikt för länet. Regionens aktiva arbete med förbindelsen Stockholm – Oslo 2.55 via Örebro ska vara fortsatt prioriterat. RÖL ska aktivt delta i arbetet för att trygga en långsiktig utveckling av såväl tillväxt som regional förstoring av arbetsmarknaden. På sikt ska det finnas snabbtågsförbindelse med stopp i till exempel Karlstad, Örebro och Västerås.

Långsiktigt hållbara drivmedel

Det är angeläget att RÖL har en långsiktig drivmedelstrategi som anger ramar inför kommande upphandlingar av trafik. Som kollektivtrafikmyndighet ska RÖL bistå medborgarna med kollektivtrafik som i största möjliga grad är både miljövänlig och kostnadseffektiv. Kollektivtrafiken ska minska klimatpåverkan för resandet i Örebro län. Teknik och forskning som minskar klimatpåverkan ska premieras.

RÖL ska vara klimatneutralt

Vid all verksamhet ska klimatbelastningen tas i beaktning. RÖL är en stor arbetsgivare och en betydelsefull upphandlare av varor och tjänster, vilket ska nyttjas för att få till stånd förbättringar gällande transporter, material och tjänster för att nå målet för klimatneutralitet.

Teknikutveckling

Den snabba teknikutveckling som sker idag kräver att RÖL tar del i de förbättringar och effektiviseringar som med teknikens hjälp blir möjliga. Möjligheten till digital kommunikation och digitala mötesplatser gör att fysiska avstånd får mindre betydelse. Detta är verktyg som med fördel kan användas i många delar av verksamheten, inte minst i hälso- och sjukvården.

Strategi för en region av företagsamhet, innovation och högre utbildning

Region Örebro län ska kännetecknas av entreprenörskap, högkvalitativa utbildningsmöjligheter och en stark arbetsmarknad där fler företag startar och kan växa och där innovationer skapas. Där jobben växer fram får också medborgarna utrymme att växa.

Entreprenörskap, företagsamhet och innovationer

Förutsättningarna för en växande ekonomi och en trygg välfärd i länet är att fler företag startar och kan växa. Då kan jobben bli fler och resurserna till välfärden öka. Ett starkt fokus på entreprenörskapsfrämjande insatser och en fortsatt satsning på ett innovationssystem är nödvändigt. Ett kliv framåt har tagits i att få ihop ett sammanhängande innovationssystem, men mer måste göras. Politiken ska verka för att länet ska bli attraktivare för sådd- och riskkapital.

Nyföretagandet måste öka i länet. Fler innovationer ska kommersialiseras och omsättas i företag och jobb. Viktiga aktörer inom området är exempelvis Alfred Nobel Science Park, ALMI, Inkubera, Ung Företagsamhet och NyföretagarCentrum. Fler nya företag, innovationer och jobb är viktiga för att länet ska klara stora samhällsutmaningar som utanförskap och integration.

Den offentliga sektorn ska minska till förmån för en större privat- och civil sektor.

Fler privata aktörer i vård och omsorg

Politiken måste öppna för att fler privata aktörer kan etablera sig inom hälso- och sjukvården. Det bidrar till ökad företagsamhet, valfrihet för patienterna och det blir möjligt för vårdpersonal att välja arbetsgivare eller att etablera sig som företagare.

Gröna näringar, landsbygdsutveckling och social ekonomi

Dagens klimatutmaningar innebär möjligheter för näringslivet att utveckla och erbjuda klimatsmarta lösningar. Den gröna omställningen innebär nya marknadsmöjligheter även i Örebro län. De gröna näringarna har en stor roll i att förse länet med förnybart bränsle.

En regional livsmedelsstrategi skapar förutsättningar för ökade mervärden i hela livsmedelskedjan och ger tillväxt i länet. Örebro län är rikt på natur- och kulturmiljöer som erbjuder upplevelser och rekreation. Besöksnäringen lämpar sig för utvecklingsarbete i samverkan med den gröna näringen och måltidsbranschen.

Det idéburna engagemanget inom civilsamhället med social ekonomi och socialt företagande måste ges mer utrymme. Regionen behöva ta till vara på det företagande som primärt syftar till att stärka individen och vara till nytta för samhället.

Utbildning, integration och kompetensförsörjning

Utbildningsnivån i länet ska höjas för att säkerställa kompetensförsörjningen till företag och offentlig sektor. Det är nödvändigt att hela utbildningssystemet stärks så att fler elever går ut grundskolan med godkända betyg och i högre grad söker sig vidare till högre studier.

REGIONSTYRELSEN

Region Örebro län är en av länets största arbetsgivare med ansvar för drygt 10 000 medarbetares arbetsmiljö och trivsel. En av Regionens största utmaningar är kompetensförsörjning. Brist på personal har inneburit ökad arbetsbelastning och stressnivå hos flera yrkeskategorier. RÖL ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs, kan utvecklas och mår bra.

En trygg och säker arbetsplats

Alla medarbetare ska garanteras en trygg och säker arbetsmiljö utan rädsla för hot och våld. Regionen ska regelbundet se över och förbättra rutinerna för att säkerställa en trygg och säker arbetsmiljö för medarbetarna. Detta förutsätter ett ständigt pågående beredskaps- och säkerhetsarbete som tar hänsyn till olika typer av hotbilder och situationer.

Mål: Det ska vara tryggt och säkert att arbeta inom Region Örebro läns verksamheter

Ledarskap

Medicinsk utveckling, ökad patientmakt, den demografiska utvecklingen med fler äldre i kombination med bristande tillgång på arbetskraft och en ekonomi i obalans är stora utmaningar som vårdens ledare måste hantera.

Ett tydligt och utvecklande ledarskap är nyckeln till en väl fungerande arbetsplats. Det är viktigt att såväl nya som befintliga ledare får stöd och mandat att utveckla, förändra och förbättra sina verksamheter för ett bättre arbetsklimat och rutiner för patienter. RÖL ska ha ledare som kan möta utmaningar med moderna och effektiva arbetsformer i en rörlig och flexibel organisation. Detta förutsätter tillgång till rätt verktyg och bra stöd. Den goda ledaren ser, guidar och involverar medarbetarna och utvecklar arbetsplatsen.

Regionstyrelsen och övriga nämnder får i uppdrag: att ta fram en strategi för att utveckla ledarskapet på alla nivåer

Regionstyrelsen får i uppdrag: att införa en ledarskapsutbildning för alla som tillträder en tjänst som första linjens chef

Rekrytera och behåll personal

Trots kraftigt ökade resurser till sjukvården är det fortfarande alltför många sjuka som får vänta alltför länge på nödvändig operation eller behandling. Kostnaderna i verksamheterna har tillåtits stiga mer än vad resurserna har ökat. En stor del av de ökade kostnaderna beror på en kraftig ökning av medarbetare, en ökning som inte motsvaras av en växande befolkning eller nya åtaganden. Ändå råder det akut brist på läkare och sjuksköterskor inom vissa områden. Primärvården har under flera år behövt ersätta fasta allmänläkare med hyrläkare, vilket är kostsamt och innebär försämrad kontinuitet. Försämrad kontinuitet finns inom fler områden. RÖL måste bli en mer attraktiv arbetsgivare med medarbetare som trivs, mår bra och har utrymme att utvecklas. Region Örebro län behöver behålla och rekrytera fler läkare, sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor i hälso- och sjukvården samt fler medarbetare inom tandvården så att luckorna kan fyllas där kompetens saknas.

Mål: Det ska kännas roligt att arbeta i Region Örebro län

Bättre och effektivare schemaläggning

Hög och stigande sjukfrånvaro samt svårigheter att rekrytera både läkare, sjuksköterskor och andra grupper av medarbetare innebär en ökad belastning på RÖLs medarbetare. Ett problem är att arbetstiderna ofta är svåra att kombinera med familjeliv och möjlighet till återhämtning efter arbetsdagens slut.

Det är viktigt att utveckla arbetsvillkoren inom sjukvården. Olika verksamheter i sjukvården har olika behov. Därför behöver de enheter som vill, tillåtas pröva annan schema- och skiftläggning. Det är också viktigt att följa och utvärdera en sådan försöksverksamhet. Schemaläggning ska tillämpas så att de resurser som finns nyttjas på bästa möjliga vis avseende både effektivitet och produktivitet.

Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att genomföra försöksverksamhet för mänsklig arbetstid genom att pröva olika schema- och skiftläggning vid ett antal enheter inom sjukvården

Vårdutbildade medarbetare ska arbeta med patienter

Vårdutbildade medarbetare ska ägna merparten av sin tid till patientnära arbete. Arbetsuppgifter som inte förutsätter vårdkompetens kan utföras av medarbetare som inte är vårdutbildade. Produktiviteten måste öka om Regionen ska klara de utmaningar som verksamheterna står inför. Det är viktigt att minska den administrativa bördan för vårdens medarbetare för att öka andelen tid som ägnas åt patientarbete. Ett nära ledarskap som lyfter produktivitet är nödvändigt. Det behövs ett systematiskt och övergripande arbete för att höja produktivitet och effektivitet vilket ger mer vård med oförändrade resurser.

Mål: Samtliga medarbetare ska arbeta på toppen av sin kompetens

Det är viktigt att ständigt arbeta med effektivisering av administration, planering och dokumentation. Bättre, mer anpassade stödsystem och stödverktyg är avgörande för en bättre tillgänglighet. Vården ska ha IT-system som underlättar vardagen och stärker patientsäkerheten samtidigt. Sådana system gör det också möjligt att arbeta med varningssignaler och påminnelser, vilket minskar risken för skador och fel.

Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utreda och lägga förslag på hur andelen patientnära tid kan öka genom att effektivisera administration, dokumentation och stödsystem

Karriärtjänster för specialistsjuksköterskor

För att möta rekryteringsbehovet av specialistsjuksköterskor ska möjligheten för sjuksköterskor att vidareutbilda sig lyftas till en central, strategisk nivå. RÖL ska erbjuda utbildningstjänster som ett steg för den framtida kompetensförsörjningen inom bland annat psykiatri, geriatrik och anesthesi.

För att uppvärdera utbildning och premiera de skickligaste specialistsjuksköterskorna ska RÖL införa karriärtjänster. En karriärtjänst ska ha specifika kriterier, som exempelvis att hålla sig uppdaterad kring aktuell forskning, vara drivande i utvecklingsarbete på arbetsplatsen och stötta kollegor i utvecklingsarbetet. En sådan tjänst ska också innebära ett extra löneflyft utöver ordinarie löneöversyn.

Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att införa karriärtjänster för specialistsjuksköterskor

Kompetensöverföring och mentorskap i vården

Att handleda studenter under utbildning är en viktig uppgift för vården och vårdens medarbetare. De kliniska färdigheterna som vårddyrket kräver kan medarbetaren endast tillskansa sig genom praktisk övning. Ett gott handledarskap har betydelse för såväl studenternas utbildningsresultat som deras framtida professionsutövande. Handledarskap och mentorer krävs också för att ge nyutbildad vårdpersonal och nyanlända med vårdutbildning en god introduktion.

En grupp som särskilt bör uppmuntras att ta sig an handledaruppdraget är medarbetare som börjar närma sig slutet av yrkeskarriären. Handledarskapet kan vara både ett sätt att utveckla yrkesrollen och att överföra värdefull kompetens till nya medarbetare.

Regionstyrelsen får i uppdrag att: utveckla handledarskapet/mentorskapet inom vården

Medarbetare som forskar

Det ska finnas goda möjligheter för både kvinnor och män att kombinera sin tjänst med studier och forskning. Universitetssjukvård kräver att hög kompetensnivå upprätthålls. RÖL har ett strategiskt ansvar att ta för att säkra tillgången på kompetens så att fler sjuksköterskor väljer att vidareutbilda sig. Det är avgörande att läkarstudenter väljer Örebro som studieort och erbjuds en bra AT- och ST-tjänstgöring i RÖL. Det ger en god grund för det framtida rekryteringsbehovet. Det behöver också skapas ett mer attraktivt klimat för specialistutbildning och forskning med bättre och tryggare anställningsförutsättningar och tydliga lönepåslag.

Ytterligare satsningar för att tillsätta forskartjänster inom närsjukvården är nödvändiga för att höja statusen på våra vårdcentraler. Forskningen har ett egenvärde men den är också avgörande för bemanning och rekrytering av sjukvårdspersonal. Verksamheten måste i större utsträckning efterfråga disputerad personal. Det handlar om läkare såväl som om kuratorer, sjuksköterskor och sjukgymnaster och andra som disputerat och vill forska. Det är nödvändigt för att upprätthålla vårdcentraler som uppfyller kriterierna för universitetssjukvård, för att behålla läkarutbildningen.

Ökad valfrihet i hälso- och sjukvården

För att kunna erbjuda alla länets patienter en bra hälso- och sjukvård som är fri från väntetider ska sjukvården vara öppen för nya lösningar. Det ska bli lättare för vårdgivare att etablera sig i länet, såväl inom primärvården som i den öppna specialistvården. Det avser bland annat specialiteter som gynekologi, internmedicin, geriatrik, psykiatri, rehabilitering, logopedi och fysioterapi.

Det har inte startats några privata vårdcentraler sedan vårdvalet infördes 2010. Förändrad politisk attityd och utveckling av vårdvalssystemet krävs för att vårdgivare ska vilja etablera sig i länet. Primärvårdens uppdrag kan delas av fler genom att möjliggöra för drift av mindre enheter. Kravet på kvalitet och kompetens ska vara desamma oavsett vårdgivare och ersättningsarna ska vara av sådan storlek att verksamheterna klarar av sina uppdrag.

Regionstyrelsen får i uppdrag: att ta fram regelverk för lämpliga verksamhetsområden inom specialistvården som kan omfattas av lagen om valfrihetssystem (LOV)

Regionstyrelsen får i uppdrag: att reformera regelverket och ersättningssystemet i krav- och kvalitetsboken med syfte att göra det möjligt att etablera mindre enheter inom primärvården

Mål: Fler privata vårdgivare ska etablera sig i länet

Jämställd vård

Könsuppdelad statistik är långt ifrån självklar i beslutsunderlag. Analyser som ska göras av ett besluts inverkan på jämställdhet saknar ofta någon djupare substans. Det leder till att oreflekterade föreställningar och förväntningar på behov får vägleda prioriteringar.

De insatser som genom åren genomförts i Regionens verksamheter har ofta haft formen av projekt beroende av nationella ekonomiska bidrag. Brister har identifierats och förändringar har genomförts för just det som den studien omfattade. Däremot saknas en systematisering av jämställdhetsarbetet. Bättre rutiner och verktyg behöver skapas för att jämställdhet ska bli en naturlig del i det kontinuerliga utvecklingsarbetet.

Mål: Vården ska vara jämställd

DIGITALISERING

Digitaliseringen och ny teknik har stor betydelse för vårdens utveckling. Rätt genomfört ska en sådan verksamhetsutveckling bidra till effektivare arbetssätt, effektivare vård och smartare tjänster både för patienter och medarbetare inom vården. I det privata näringslivet utvecklas ny teknik snabbt och digitaliseringen ligger i framkant. Medborgarna idag har höga förväntningar även på den offentliga förvaltningen när det kommer till ny teknik och digitalisering.

e-Hälsa och ny teknik ger en mer patientcentrerad, effektiv och tillgänglig hälso- och sjukvård. Patienten ges ökad delaktighet i sin egen behandling, enklare tillgång till sin journal, och digitala verktyg för att kommunicera med och möta vården. e-Hälsa ställer höga krav på säkerhet som klarar av informationsdelningen mellan vårdens olika delar och med patienten. RÖL ska gå i takt med förverkligandet av den nationella visionen för e-Hälsa, att Sverige år 2025 ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet. Vårdens medarbetare kan, via olika e-hälsolösningar ges bättre verktyg och tillgång till snabb information och beslutsstöd.

Digitala vårdmöten och digitala bokningar

Region Örebro län har genom olika piloter och projekt etablerat digital vårdcentral, digitala återbesök och digital ungdomsmottagning med positiva resultat. Vårdcentraler, mottagningar och kliniker använder sig i olika omfattning av möjlighet till digitala bokningar av besök och digitala vårdmöten. Det senaste årets pandemi har ökat såväl patienters som medarbetares både efterfrågan och förändringsvilja vilket ska tas till vara. Utveckling bör gå mot ett utvecklat och mer likvärdigt utbud av digitala tjänster hos Regionens samtliga vårdinrättningar.

Effektivare arbetssätt

Ett nytt journalsystem är under uppbyggnad och kommer att införas i regionen under år 2022 och 2023. En stor brist har varit att systemen inte kommunicerar med varandra. I det nya journalsystemet ska det vara möjligt att kommunicera mellan såväl sjukhus, vårdcentraler och regioner.

Det finns många och stora utmaningar när det kommer till ny digital teknik inom vården. De nya tekniska lösningarna och verktygen är en del men framför allt ligger utmaningen i att utveckla nya sätt att arbeta, nya sätt att möta patienterna, utmaning i hänsynen och samspelet till arbetsmiljön.

Under 2020 har behovet av god teknik och möjligheter att använda digitala lösningar vid möten och utbildningar blivit allt tydligare. Utvecklingen behöver fortsätta för att hitta funktionella verktyg som motsvarar behoven. Det finns stora effektiviseringsmöjligheter genom att hålla möten och utbildningar digitalt. Fler digitala möten innebär att regionen och kommunen spara in resurser som nu läggs på restid samt bidrar till mindre utsläpp och miljöpåverkan som resandet skapar.

Mål: Digitalisering är ett verktyg för att förbättra arbetsmiljön

Samtliga nämnden får i uppdrag: att vid införandet av digitala tjänster inom den egna verksamheten säkerställa att de är användarvänliga och leder till ökad effektivitet

Regionstyrelsen får i uppdrag: att flera möten och utbildningar ska ha möjlighet till digitalt deltagande

Patientperspektiv

Ur ett patientperspektiv är det angeläget att Regionen har välfungerande system för information om hälso- och sjukvården. Länets invånare ska ha lättillgänglig information. Det handlar bland annat om hälsotips, egenvård, hur man kommer i kontakt med sjukvården, hur man gör sitt vårdval och åtkomst till sin journal. Informationen ska vara tillgänglig digitalt på ett användarvänligt sätt. Ett syfte med informationen är att stärka medborgarens egenmakt. 1177 Vårdguiden behöver fortsatt utvecklas för att på ett bättre sätt inkludera patienten i sin vårdprocess och öka egenvården. Digitalt först är även en princip som säger att digitala tjänster, när det är möjligt och relevant ska vara förstahandsval i den offentliga sektorns kontakter med privatpersoner och företag. Alla kan eller vill inte utnyttja de digitala möjligheterna. Det är viktigt att hälso- och sjukvården är tillgänglig även för dem.

Regionstyrelsen och samtliga nämnder får i uppdrag: att ta fram och genomföra aktiviteter utifrån principen "digitalt först"

Regionstyrelsen får i uppdrag: att fortsätta utveckla fler digitala tjänster

Regionstyrelsen får i uppdrag: att säkerställa att hälso- och sjukvården och dess information kommer alla till del.

Medborgarperspektiv

Inom den offentliga förvaltningen kan digitaliseringen skapa mycket stora välfärdsvinster i form av snabbare kontakt mellan myndigheter och medborgare, effektivare handläggning och färre fel. Möjligheten till att tillhandahålla öppna data genom e-arkiv skapar nya möjligheter till insyn och uppföljning, både för myndigheterna, medierna och enskilda medborgare. Att begära ut en allmän handling bör kunna automatiseras till en mycket högre grad än vad det är nu. Offentliga handlingar och uppgifter behöver vara tillgängliga på medborgarnas villkor. Vi vill tillgängliggöra offentliga handlingar så att de är medborgare och företag till gagn, samtidigt som medborgarnas integritet självfallet aldrig får äventyras.

Regionstyrelsen får i uppdrag: att tillgängliggöra offentliga handlingar och data digitalt för medborgare genom självbetjäning.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

Hälso- och sjukvården är till för patienterna. Vårdens främsta uppgift är att ge kvalitativ och god hälso- och sjukvård på rätt vårdnivå med bästa möjliga effektivitet. Sjukvården ska arbeta strukturerat och sammanhållet med kunskapsstyrning. Kunskapsbaserad vård med god kvalitet ger patienterna jämlik vård på lika villkor. En del patienter söker akut för sjukvård och omhändertagande av skada eller hastigt insjuknande och andra patienter återkommer under långvarig sjukdom, kronisk sjukdom eller som multisjuk. Varje person som kommer till somatisk eller psykiatrisk vård ska bemötas med respekt.

Vården, inklusive hälsofrämjande och förebyggande insatser, ska ta sin utgångspunkt i patientens upplevelse av situationen och utgå från individen. Patienten ska informeras om egenvård och om vilka behandlingsmetoder som finns. Ett gott bemötande och god tillgänglighet är en förutsättning för en god vård. Patienten ska känna sig trygg och ha rätt till inflytande och delaktighet i behandlingsprocessen från planering till uppföljning.

Mål: God hälsa och vård på lika villkor för länets invånare

Folkhälsa och förebyggande hälso- och sjukvård

En stor del av hälso- och sjukvårdens insatser och resurser läggs idag på att behandla kroniska sjukdomar. Ohälsosamma levnadsvanor, rökning, alkohol och stillasittande är några av orsakerna till att många drabbas. Idag finns det exempel på regioner som jobbar aktivt med att lyfta upp och belysa det förebyggande arbetet. Vissa regioner erbjuder hälsosamtal och hälsoundersökningar, andra arbetar med upplysning och informationsarbete.

Regionen har en viktig uppgift i att öka kunskapen om hur man som patient förebygger ohälsa och kroniska sjukdomar. Det preventiva arbetet bör prioriteras högre med ett tydligt politiskt stöd. Förebyggande och hälsofrämjande arbete måste ses som ett långsiktigt arbete. Effekten kan vara svår att mäta på kort sikt, både ekonomiskt och politiskt, vilket kan leda till att arbetet inte får lika hög status som andra kortsiktiga insatser där resultatet kan mätas relativt snabbt. Däremot kan effekterna på lång sikt, både för befolkningen och för regionens verksamheter, leda till bättre hälsa och minskade kostnader.

Det är viktigt att betona att det är den enskilde individen som har det primära ansvaret för sin egen hälsa. Sund kosthållning, motion och hälsofrämjande aktiviteter måste ligga på var och ens ansvar att upprätthålla. Sjukvården ska vara vägledande och genom information och råd om förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter och åtgärder bidra till en friskare befolkning.

Hälsofrämjande och förebyggande investeringar i närtid kommer att reducera framtida välfärdskostnader. En god och jämlik hälsa är en förutsättning för långsiktig och hållbar tillväxt, vilket ger bättre förutsättningar för att klara välfärden. Barn och ungas livssituation i länet följs regelbundet i "Liv och hälsa ung". Dessa undersökningar ska fortsättningsvis i än högre grad användas som underlag för beslut som rör barn och unga.

Screening och hälsosamtal

En del i det förebyggande arbetet är att utföra screening i syfte att tidigt upptäcka svåra sjukdomar. Regionen genomförde en medborgardialog under 2016 vars syfte var att få svar på varför inte alla kvinnor låter sig mammografiundersökas. Mammografi är den metod som används i de allmänna bröstkontroller som alla kvinnor mellan 40 och 74 år

regelbundet erbjuds att göra. Syftet är att hitta bröstcancer innan sjukdomen hunnit ge några symptom. Det är viktigt att alla kvinnor uppmanas att gå på regelbunden mammografi. En höjd åldersgräns bör utredas.

Flera regioner erbjuder idag förebyggande hälsosamtal utifrån vilken åldersgrupp man tillhör. I regioner där man har infört denna typ av hälsosamtal har man genom studier kunnat visa på lägre dödlighet. Denna typ av hälsosamtal bör på sikt införas. I första hand ska personer över 70 år erbjudas hälsosamtal inom seniorhälsan på äldreomsorgen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utreda möjligheten att införa hälsosamtal för relevanta åldersgrupper

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att ge hälso- och sjukvårdspersonal möjlighet att vidareutveckla sin kompetens i hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete

Mål: minskade hälsoklyftor och en friskare befolkning

Inga vårdskador eller vårdrelaterade infektioner

Alla patienter ska garanteras en trygg och säker vård. Vården ska ha väl utvecklade system och rutiner så att behandlingar inte leder till att patienter utsätts för skador. Ett långsiktigt säkerhetsarbete för att eliminera risken för vårdrelaterade skador och infektioner ska bedrivas.

Mål: Felbehandlingar, undvikbara vårdskador och vårdrelaterade infektioner ska inte förekomma

Nära sjukvård

Behovet av hälso- och sjukvård, från diagnostisering till färdigbehandling, ska tillgodoses nära patienten. Närsjukvård omfattar allt ifrån hälsofrämjande, förebyggande insatser och tidig upptäckt av sjukdom, till omvårdnad och rehabilitering. Invånarnas tillgång till hälso- och sjukvård med god tillgänglighet och hög kvalitet och kontinuitet ska säkerställas.

Den nära vårdens betydelse och uppdrag kommer att bli allt större i framtiden. Den kommunala vården, primärvården, akutsjukvården och öppenvård inom specialiserad sjukvård tillsammans med 1177 Vårdguidens tjänster är alla viktiga komponenter för utvecklingen av den nära vården.

Primärvården är första linjens somatiska och psykiatriska vårdnivå och ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Primärvården i länet ska stärkas och ges förutsättningar att genomföra sitt uppdrag.

Mål: Primärvården ska utgöra basen för hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utveckla och stärka primärvården.

Örebro läns vårdcentraler

Länets vårdcentraler ska vara basen för hälso- och sjukvården. Som första linjens somatiska och psykiatriska insats är vårdcentralen ofta medborgarnas första kontakt med sjukvården. Vårdcentralerna har också det medicinska ansvaret för patienter som är färdigbehandlade inom specialistvården. En fast läkarkontakt kan också ansvara för patienten genom hela vårdprocessen, vilket skapar kontinuitet och trygghet.

Det är viktigt att det finns fasta läkare på alla vårdcentraler. Rekryteringsproblemen vad gäller läkare innebär att många vårdcentraler idag är beroende av hyrläkare, vilket är kostsamt och framförallt leder till bristande kontinuitet för både övrig personal och för patienterna. Incitamenten för att öka antalet fasta läkare ska öka.

Det psykosociala uppdraget ska tydliggöras och omfatta människan genom hela livet. Den psykosociala kompetensen inom primärvården ska stärkas i hela länet. Detta för att bättre klara att tidigt se, behandla och hantera lindrig psykisk problematik. Därigenom erbjuds patienten snabbare kontakt med sjukvården. Det besparar även regionen onödig remisshantering och kostsamma bedömningar av patienter som egentligen inte kräver specialistvård.

Regionens vårdcentraler ska drivas så att de är konkurrenskraftiga. Då krävs en god arbetsmiljö, välutvecklade IT-system och andra stöd som gör att vårdens medarbetare får mer tid för patienten. Det ska vara möjligt för varje verksamhetschef att tillsammans med övriga medarbetare utveckla sin verksamhet och anpassa mottagningarna efter medborgarnas behov. Regionens vårdcentraler bör också erbjuda mer varierade öppettider där det exempelvis är enklare att göra besök kvällstid.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att införa ett system där patienten har rätt att välja sin fasta läkare.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utveckla och stärka den psykosociala kompetensen i primärvården.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att vårdcentralerna ska erbjuda mer varierade öppettider, exempelvis kvällstid.

Sjuka ska få vård i tid

Alla ska få den vård de behöver, när de behöver den. RÖL klarar inte av att hålla vårdgarantin. Det gäller både primärvård och specialistvård och drabbar både förstagångsbesökare och kroniker. Vård i rätt tid minskar lidande för patienten och minskar kostnader för sjukvården. God vård förutsätter att vården är lättillgänglig och fri från väntetider. Om RÖL inte klarar vårdgarantin ska vård köpas från andra vårdgivare.

Den nationella vårdgarantin innebär att en patient har rätt att få kontakt med sin vårdcentral samma dag. Flera vårdcentraler har svårt att klara telefontillgängligheten, vilket leder till att patienter inte har möjlighet att boka tid. Det är också stor variation i tillgängligheten mellan vårdcentralerna i länet vilket kan leda till en ojämlig vård.

Patienter efterfrågar i ökad grad enkla digitala vägar för att komma i kontakt med vården. Det senaste årets pandemi ökar också kravet på att i högre takt göra digitala vårdmöten och digitala bokningar möjliga. Det ökar tillgängligheten och kan samtidigt avlasta traditionella sätt att komma i kontakt med vården. Tillgången till digitala tjänster ska vara likvärdig över Regionens alla vårdinrättningar.

Patienten ska garanteras kontakt med vårdcentral samma dag, en medicinsk bedömning inom 3 dagar om behov finns, besök inom specialistvården inom 90 dagar samt därefter få behandling och operation inom 90 dagar, det vill säga 0-3-90-90. Ett första steg måste vara att klara den nationella vårdgarantin men på några års sikt ska RÖL klara 0-3-30-30.

Kömiljarden har åter införts i syfte att patienter inte ska behöva vänta på vård. I RÖL är köerna långa till operation och en minskning av köerna uteblir. I augusti hade över 4000

personer väntat mer än 90 dagar på operation. RÖL ska fortsätta att utveckla former för att ta bort patienters väntan, både på operation samt andra åtgärder, för att nå kömiljardens krav.

Många behandlingar och operationer i den planerade vården har till följd av coronapandemin skjutits upp och skapat en vårdskuld. För vår region är vårdskulden idag beräknad till ca 500 miljoner kr. Utöver det tillkommer sannolikt stora kostnader för rehabilitering. Det är också troligt att kostnader för psykisk ohälsa och sjukdom kommer att öka i efterdyningarna av pandemin. De totala kostnaderna för pandemin är i dagsläget mycket svåra att kalkylera.

Mål: Sjuka ska få vård i tid

Mål: Länets invånare ska erbjudas kontakt, besök och behandling inom vårdgarantin

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att operera bort vårdskulden

Uteblivna besök är outnyttjade resurser. Det är ett problem som finns över hela linjen och försvårar planering och behandling för både patienter och verksamheter. År 2019 registrerades 15 914 uteblivna besök inom vården i Region Örebro län till en beräknad kostnad av cirka 36 miljoner kronor. Troligen är kostnaden för uteblivna besök mycket högre. Arbetet med att fortsätta minska antalet uteblivna besök ska fortlöpa och utvecklas. Genom att i patientsamverkan ta fram rutiner för bokning, avbokning samt påminnelser kan sena återbud och uteblivna besök minska. Den digitala tekniken ska användas.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att se över hur fler besökstider i vården skulle kunna nyttjas och hur antalet uteblivna besök skulle kunna minskas

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utveckla digitala bokningar och vårdmöten så att de blir tillgängliga och likvärdiga hos Regionens alla vårdinrättningar.

Mer vård för pengarna

Effektiviteten och produktiviteten i sjukvården måste öka. Värdet, kvalitén och effektiviteten i vården skapas i mötet mellan patienten och vårdens medarbetare. Detta förutsätter att tillräcklig tid ges till mötet med patienten och att patienten ges god information före, under och efter mötet. Det kräver också att patienten görs delaktig eftersom denne har avgörande information och även möjlighet att med egna insatser påverka vårdens resultat. Det behövs ett systematiskt arbete för att öka andelen patienttid, minska onödig administration och utveckla arbetssätt och stödsystem så att vårdens medarbetare får rätt verktyg för att kunna arbeta så effektivt som möjligt.

Mål: Hälso- och sjukvården bedrivs så effektivt att RÖL placerar sig bland de effektivaste regionerna i landet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att öka andelen patienttid för vårdens medarbetare

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att ta fram relevanta effektivitetsmått och jämförelsetal

Akutsjukvård på patientens villkor

Akutsjukvård är sjukvårdstjänster som hanterar akuta och oplanerade patienter med sjukdomar eller skador som ofta kräver en omgående vårdinsats. Akuten är dessutom den enda ingången till sjukvården nattetid. Viss akutsjukvård, exempelvis vid svåra trauman, kräver mycket omfattande insatser från den högspecialiserade vården. Länet ska ha tre akutsjukhus. Det är rimligt att även patienter med enklare åkommor kan få hjälp med dessa vid länets samtliga tre akutmottagningar under dygnets alla timmar.

Mål: Den som är akut sjuk ska få god och säker vård dygnet runt

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utvärdera nuvarande jourförändringar

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utreda tänkbara alternativ för att patienter ska kunna få god och tillgänglig vård dygnet runt oavsett var man bor i länet

Under 2018 togs beslutet att Region Örebro län skulle utreda möjligheten att införa bedömningsbilar som möter patienter med lägre prioritet, där ambulans inte behövs. Införandet av detta har dock uteblivit. Tanken med förslaget är att ambulansverksamheten och akutmottagningarna avlastas samtidigt som fler kan få hjälp snabbt. Förslaget bör prioriteras och etableras i regionen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att införa bedömningsbilar i Region Örebro län

Specialistsjukvård samt högspecialiserad vård

USÖ tillsammans med Lindesberg lasarett, Karlskoga lasarett, Capio Läkargruppen och länets vårdcentraler erbjuder länets patienter sjukvård av hög kvalitet.

För länets utveckling och dess invånare är det viktigt att RÖL kan upprätthålla ett starkt universitetssjukhus. Det handlar både om ändamålsenliga byggnader, som exempelvis H-huset och om förnyelse av medicinsk teknik. Det handlar också om att skapa förutsättningar att utveckla och upprätthålla kunskap inom området högspecialiserad vård i syfte att få fler uppdrag att utföra och även sälja mer vård. För att garantera länets invånare kvalitet och kontinuitet måste USÖ tillsammans med Karlskoga och Lindesbergs lasarett producera och fortsätta sälja mer vård.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att ta fram tydliga målbilder för länets tre sjukhus

Det lokala ledarskapet

I Region Örebro län, med gemensam sjukvårdsorganisation och tre sjukhus som ska samverka, är ett bra lokalt ledarskap många gånger avgörande för att verksamheten ska fungera. Det nära ledarskapet måste utvecklas och stärkas och såväl nya som befintliga ledare måste ges stöd i ett sådant utvecklingsarbete. Den ekonomiska uppföljningen och arbetet med budget i balans ska vara en prioritet likaså resurseffektiv produktionsplanering och schemaläggning.

Länskliniker inom vissa specialiteter

Den samlade sjukvårdsorganisationen är delvis organiserad i länskliniker med syfte att ge länets patienter bättre förutsättningar för jämlik vård genom samlade hälso- och sjukvårdskompetenser. Målet med länskliniker har också varit att underlätta rekrytering av medarbetare inom dessa specialiteter, förbättra förutsättningarna för forskning samt skapa en jämnare arbetsbelastning genom förbättrade möjligheter till produktionsplanering.

Omorganiseringen till länskliniker har dock lett till vissa problem i organisationen med bland annat medarbetare som slutat, ökat behov av ambulanstransporter samt bristande tilltro i delar av organisationen.

Högspecialiserad vård och medicinsk teknik

Andelen såld högspecialiserad vård måste öka för att stärka USÖs position som universitetssjukhus. Det stärker också USÖ som attraktiv arbetsplats och ger bättre ekonomi och utvecklingskraft. Det kräver en fortsatt hög kvalitet, tillgänglighet och kostnadskontroll. Etablering i nationella och internationella nätverk för högspecialiserad vård ökar Regionens förutsättningar för att sälja vård. RÖL ska också aktivt delta i utvecklingsarbetet av det europeiska sjukvårdssamarbetet.

Långsiktig planering och tydliga visioner för den högspecialiserade vården är nödvändiga om RÖL ska erbjuda högspecialiserad vård nationellt. Långsiktiga strategier och tydlig planering behövs för att säkerställa läkarutbildningen. Medicinsk teknik gör det möjligt för RÖL att erbjuda patienter en effektiv och patientsäker vård. Därför ska det finnas ekonomiskt utrymme för nya medicintekniska investeringar.

H-huset på Universitetssjukhuset i Örebro är en stor strategisk satsning som kommer stå klart under 2021. Det är en framtidsinriktad förnyelse för länets invånare som ska bidra till att klara att möta kommande behov inom hälso- och sjukvårdsområdet, däribland målen för den högspecialiserade vården.

Att bygga upp högspecialiserad vård är en långsiktig process som initialt kan vara en kostsam investering. Att våga göra sådana investeringar är en förutsättning för att kunna bedriva universitetssjukvård och för att vara i framkant inom den högspecialiserade vården.

Mål: Region Örebro läns sjukvård ska ligga i den medicinska utvecklingens framkant

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att ta fram en plan för utveckling och investering i medicinsk teknik

Traumacenter

Konkurrensen inom den högspecialiserade vården är stor. Därför är det viktigt att strategiskt välja ut områden där USÖ har möjlighet att konkurrera. Områden som trauma och trombektomi vid stroke är exempel där USÖ stärker sin roll. Traumavården har hittills utvecklats genom en särskild dygnet-runt-jour med specialistutbildade kirurger. Ett traumacenter är under utveckling.

Nivåstrukturering och sjukvårdsregion Mellansverige

I sjukvårdsregion Mellansverige finns stora skillnader i medicinsk kvalitet, tillgänglighet och kostnader. Genom att fördela planerad sällanvård mellan varandra kan kvaliteten och tillgängligheten förbättras samtidigt som kostnaden blir lägre. I likhet med den nivåstrukturering som sker inom cancervården, där olika behandlingar koncentreras till färre sjukhus för att nå bättre vårdresultat kan samarbetet i sjukvårdsregionen Uppsala-Örebro förbättras och fördjupas.

För att utveckla samarbetet krävs bättre redovisning och utvärdering, både av den medicinska kvaliteten och av kostnaderna. Redovisningen av den medicinska kvaliteten måste utvecklas så att de olika klinikernas resultat blir lättförståeliga, tydliga, transparenta och jämförbara. Detsamma gäller den ekonomiska redovisningen. Det blir då lättare att ställa rätt krav, och det ger en möjlighet att utifrån styrkor och svagheter specialisera och

utveckla nischer på kliniker och sjukhus, med ett samlat större patientunderlag, vilket även borde underlätta rekrytering av rätt kompetens.

Målsättningen är att erbjuda en god och jämlik vård i sjukvårdsregion Mellansverige såväl som i landet. Den mest specialiserade vården, som kräver stora resurser och särskild kompetens, sköts med fördel på sjukvårdsregionens två universitetssjukhus. De är viktiga för vårdens utveckling och som centrum för utbildning och forskning. Runt den högspecialiserade vården finns avtal som reglerar samarbetet.

Egen vårdbegäran

Invånarna i länet kan söka till alla specialistområden inom öppenvården utan att behöva vända sig till vårdcentralen för att få en remiss. Genom egen vårdbegäran kan patienter komma i direktkontakt med den specialistmottagning de önskar. Egen vårdbegäran ska utvärderas och utvecklas för att möta patienternas förväntningar på enkla vägar till specialistvården.

Cancervård

RÖL arbetar med standardiserade vårdförlopp inom cancervården. Det innebär att patienterna får en snabbare vårdprocess. I takt med den medicinska utvecklingen kan fler liv räddas. Efter en avslutad behandling får många patienter en existentiell kris samtidigt som samhället förväntar sig att de ska återgå till sitt vanliga liv. Därför är det viktigt att det finns en god eftervård och olika former av rehabilitering.

Samhällsvinsterna av en förbättrad cancerrehabilitering är stora, inte minst för unga som har många års arbete, familjebildande och föreningsliv framför sig. Ingen patient ska behöva möta den så kallade cancerbaksmällan utan stöd.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utveckla rehabiliteringen för cancerpatienter

Prostatacancer är Sveriges vanligaste cancerform. Socialstyrelsen har tidigare inte rekommenderat hälso- och sjukvården att erbjuda screening för prostatacancer med PSA-prov till män 50–70 år. Nya forskningsresultat har aktualiserat frågan om screening för prostatacancer. Det är viktigt att RÖL följer den medicinska utvecklingen och socialstyrelsens rekommendationer.

Hälso- och sjukvård för barn och föräldrar

Hälsoläget för barn och unga i Sverige är generellt gott. Utmaningen är att skillnaderna i livsvillkor och hälsa mellan olika grupper i samhället har ökat de senaste årtiondena. Barn som växer upp i utsatta miljöer riskerar i högre utsträckning få en sämre hälsa, såväl fysiskt som psykiskt. Barn som växer upp i socioekonomiskt svaga områden har också en sämre språkutveckling. I Örebro län syns stora regionala skillnader.

Föräldrarna är de som har störst påverkan på sina barns uppväxt och hälsa. Föräldrar ska ges stöd och råd för att minska risken för ohälsa hos barn. Föräldraskapsstöd, hälsosamtal, möjlighet att delta i föräldragrupper (fysiska såväl som digitala) och hembesök av en barnmorska är några viktiga stödfunktioner och mötesplatser för föräldrar. Ett tidigt hembesök ska erbjudas till alla nyblivna föräldrar. I enlighet med socialstyrelsens rekommendationer ska ytterligare ett hembesök erbjudas när barnet är åtta månader.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att säkerställa att hembesök erbjuds till alla nyblivna föräldrar minst två gånger under barnets första levnadsår.

Idag finns familjecentraler eller liknade verksamhet i alla länets kommuner. Däremot finns inte familjecentraler knutna till alla BVC varför det inte finns en naturlig koppling för alla familjer. Familjecentraler är en viktig funktion för såväl barn som föräldrar och bidrar till trygghet och kontinuitet. Region Örebro län bör fortsätta att arbeta för fler familjecentraler i vårt län.

Övervikt och psykisk ohälsa är två områden där barn och ungdomar ska uppmärksammas extra. Föräldrastödet, stödet till syskon och vänner måste stärkas runt barn och unga med psykisk ohälsa, missbruk och debuterande psykisk sjukdom. Ungdomsmottagningen spelar en viktig roll och ska ges rätt förutsättningar för att effektivt kunna sprida information, möta ungdomar och bedriva verksamhet i hela länet året om.

Region Örebro län och några av länets kommuner har påbörjat ett arbete enligt Skottlandsmodellen. Modellen innebär ett ökat samarbete mellan skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård för att på ett bättre sätt fånga upp och ge bättre stöd till barn och ungdomar med behov. En förstudie har gjorts för att undersöka möjligheten att pröva och utforma ett arbete enligt modellen. Region Örebro har valt att kalla arbetet Tillsammans för alla barns bästa (TABB).

Det finns ett stort behov av att utveckla samarbetet med det civila samhället inom hälso- och sjukvården, inte minst runt familjer med svårt sjuka barn som behöver stöd och hjälp på olika sätt för att komma igenom sjukdomsperioden. Patient- och anhörigorganisationerna måste i högre grad involveras i arbetet med svårt sjuka barn.

Bättre sjukvård till allt fler äldre

Hela Europa präglas av en växande äldre befolkning. Många som är 65 år och äldre både kan och vill fortsätta att arbeta och de flesta äldre är fram till 80-årsåldern oberoende av hjälp. Det är positivt att allt fler lever friska längre men med åldrande ökar också risken för sjuklighet, kroniska sjukdomar och funktionsnedsättning. Det är viktigt att de äldre får tillgång till rätt vård och behandling. Det handlar om ett värdigt liv och livskvalitet. Det är nödvändigt att ha en helhetssyn på den äldres hälsa, vilket kräver god samverkan med berörda aktörer för att kunna erbjuda den äldre patienten en kvalitativt god och säker vård.

Samverkan runt de mest sjuka äldre

Omkring 5 procent av patienterna använder mer än 50 procent av sjukvårdens resurser. Det är till största delen multisjuka äldre med stora vård- och omsorgsbehov. Vården ska utvecklas så att den bättre möter multisjuka äldres behov.

Några som ofta glöms bort när man talar om äldre i vården eller äldrevården är de anhöriga. Anhöriga ska ges möjlighet att kommunicera digitalt med vården, på ett sätt som är integritets- och patientsäkert för den äldre. Erfarenheterna från covid-vården måste beaktas.

Mål: De mest sjuka äldre ska möta en välfungerande vårdkedja med hög kvalitet

Mobila vårdteam

För att öka tillgängligheten och förbättra kvaliteten för mångbesökarna i vården ska Regionen arbeta med aktiv hälsostyrning. Mångbesökare på akuten ska identifieras tidigt och erbjudas rätt behandling. Det är extra viktigt att vården för den som ofta är sjuk samordnas bättre. Mobila vårdteam ska fortsätta att utvecklas. Det ska ske i nära samverkan med länets kommuners hemsjukvård. Det är trygghetsskapande och bidrar till färre akuta besök i vården.

Ett läkarbesök i bostaden när hälsan sviktar och möjligheten för läkaren att göra direktinskrivning på sjukhus om så behövs skapar ett lugn och är effektivt. Därför ska mobila lösningar införas i hela länet, där kompetenta team kan möta patientens behov i hemmet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utveckla och stärka mobila vårdteam för äldre i hela länet

Geriatriskt centrum i Region Örebro län

Örebro län ska ligga i framkant när det gäller äldrevård. Nätverket för äldreforskning och vårdutveckling kan vara grunden för ett geriatriskt centrum, en arena där vård och omsorg som rör äldre patienter samordnas. Där samlas kunskap, beprövad erfarenhet och forskning under ett och samma tak. Där utvecklas geriatrik, gerontologi och kunskapen om multisjuka äldre ur ett helhetsperspektiv. Kunskap och insikt om diagnoser, vård- och omsorgsbehov, behandling och läkemedel ska bli tillgänglig för vård- och omsorgspersonal. Arbetet ska också överbrygga brister i kommunikation och informationsöverföringen mellan olika aktörer och öka tilltron till varandra. Fler medarbetare inom primärvården med geriatrisk och gerontologisk kompetens skapar goda förutsättningar för att öka kvaliteten i äldrevården.

För såväl förebyggande friskvårdsfaktorer som bekämpande av ohälsa och sjukdom hos äldre är utvecklingen av ett geriatriskt centrum betydelsefull.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att etablera ett geriatriskt centrum

Äldrevårdsenhet och högre krav på geriatrisk kompetens

Närsjukvården ska fokusera på uppgiften att utveckla lösningar för att erbjuda den ökade andelen äldre medborgare en kvalitativ, god vård. Överlag måste den geriatriska kompetensen stärkas inom den nära hälso- och sjukvården för att möta det ökade vårdbehovet hos äldre.

Länets vårdcentraler ska utveckla särskilda mottagningar med fokus på åldrandets hälsa och sjukdomar. Geriatriker och specialistsjuksköterskor med geriatrisk kompetens på vårdcentralen skulle både förbättra omhändertagandet av äldre och minska trycket på akutsjukvården. Mottagningarna ska samordnas med utvecklingen av mobila team som vårdar äldre i hemmet. Till dess att äldrevårdsmottagningar finns i länets alla delar ska samverkan med sjukhusens geriatriska kompetens stärkas och underlättas. Rådgivning genom digitala geriatriska konsultationer är ett första steg att stärka den geriatriska kompetensen i hela länets primärvård.

Det går att förebygga flera av de psykiska och somatiska besvär och sjukdomar som drabbar äldre. Från 70 års ålder ska "seniorhälsa" erbjudas, vilket innebär hälsosamtal och hälsoundersökningar, med tillhörande hälsoplaner för att tidigt upptäcka och förebygga ohälsa.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att inrätta funktionen äldremottagning på länets vårdcentraler

Läkemedelsgenomgångar

Den omfattande läkemedelsanvändningen bland äldre ökar risken för biverkningar som leder till sjukhusinläggningar. Cirka 60 procent av läkemedelsorsakad akutsjukvård bedöms vara möjliga att förebygga. Alltför många patienter över 75 år behandlas med olämpliga

läkemedel. Vissa läkemedel kan utlösa psykiska och somatiska besvär som en biverkning. Läkemedelsgenomgångar ska göras för patienter med många läkemedel för att säkerställa rätt medicinering.

Psykisk ohälsa hos äldre

Äldre med psykisk ohälsa ska särskilt uppmärksammas. Över en fjärdedel av de äldre känner sig ensamma, vilket kan leda till depression. Det krävs kunskap om hur psykisk ohälsa tar sig uttryck hos äldre. Det har hänt att äldre som varit uttorkade och drabbats av förvirring har betraktats som psykiskt sjuka, medan de som faktiskt lider av depressioner och psykisk sjukdom inte fått den hjälp de behöver.

Äldre med psykisk sjukdom ska få adekvat vård och omsorg, i synnerhet under perioder när den psykiska hälsan vacklar mer än vanligt.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att ta fram förutsättningar för att öppna en äldremottagning inom den specialiserade psykiatriska vården

Kvinnosjukvård

Kvinnosjukvård sker idag på länets samtliga tre sjukhus. Kvinnosjukvården omfattar alltifrån gynekologisk mottagning, vårdavdelning och operation till specialismödravård, förlossning, BB och fertilitetsenheten. Kvinnosjukvårdens tillgänglighet och kvalitet i kombination med ett professionellt och respektfullt bemötande är en betydelsefull parameter för en jämlik och jämställd hälso- och sjukvård.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utarbeta en långsiktig strategi för hur länets kvinnosjukvård ska organiseras och hur kompetensförsörjningen ska säkras

Förlossningsvård

Stängningen av Karlskoga BB har skapat stor osäkerhet bland såväl invånare som berörd personal. Närheten till förlossningsvården är avgörande för patienternas trygghet. Situationen inom förlossningsvården har varit mycket ansträngd.

För att förlossningsverksamheten vid Karlskoga lasarett så snart som möjligt ska kunna öppna igen bör samtlig kvinnosjukvård vid Karlskoga lasarett upphandlas från en privat aktör. En omfattande upphandling med avseende på tid och volym möjliggör effektiv, säker och personaleffektiv vård, vilket är förutsättningar för att andra vårdgivare ska vara intresserade av att komma med anbud.

Mål: Alla ska tillförsäkras en trygg och säker förlossning

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att ta fram en långsiktig strategi för hur länets förlossningsvård och neonatalvård ska organiseras och därigenom säkerställa att båda länets förlossningskliniker finns kvar

Skador i bäckenbotten i samband med förlossning kan orsaka såväl fysiskt som psykiskt lidande på både kort och lång sikt. Därför skall undersökningar och åtgärdande av förlossningsskador vara evidensbaserade och följa nationella riktlinjer. Endometriosis- och bäckenbottenmottagningen spelar en viktig roll i detta arbete.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att följa kvinnoklinikens arbete med att minska förlossningsskador

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld

Enligt Brottsförebyggande rådet finns det ett stort mörkertal vad gäller våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt könsstypning. Alla vårdens medarbetare har en stor uppgift i att fånga upp vad som hänt när länsinvånarna söker vård. För detta behövs kunskap och förnyad kunskap när samhället förändras och att fler tar mod till sig och pratar med vården. Det är även viktigt att uppmärksamma våld i samkönade relationer, våld i nära relationer mellan äldre, samt barn som utsätter/utsätts för- eller bevittnar våld eller övergrepp.

Mot hedersrelaterat våld och förtryck krävs särskilda kunskaper och åtgärder. Kunskapen om, och kompetensen att, upptäcka och möta/motverka hedersrelaterat våld och förtryck ska systematiskt stärkas och utvecklas på alla instanser. RÖL har ansvar både för att ge ett professionellt bemötande, vård och omsorg till flickor och kvinnor som är könsstypade och för att förebygga könsstypning genom att uppmärksamma flickor som riskerar att utsättas för detta.

För att möta behoven hos både de som utsätts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck krävs en utvecklad samverkan mellan regionen, kommuner, berörda myndigheter och civila samhället, där man jobbar aktivt och effektivt gemensamt på ett noga samordnat sätt. Det ska finnas snabba vägar till hjälp, vård och behandling för alla inblandade, utsatta och förövare, inkluderat uppföljning. Regionen ska bidra med kunskap och skapa långsiktiga förutsättningar för civila organisationer som gör stora insatser för dessa utsatta grupper. Regionen ska jobba både för att förhindra att fler kvinnor utsätts för könsstypning och förebyggande mot hedersrelaterat våld och förtryck. Tidiga insatser är avgörande.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att: Skapa ett system för att vårdens medarbetare ska kunna identifiera och anmäla våld i nära relationer, misstänkt hedersrelaterat våld och förtryck samt könsstypning.

Hälso- och sjukvården får i uppdrag att: Sprida kunskap och samordna åtgärder som verkar förebyggande inom kommuner, berörda myndigheter och civila samhället.

Det behövs nytt blod

Sjukvården är beroende av tillgång på blod, både för akuta krissituationer och för att kunna genomföra operationer och andra ingrepp. För att sjukvården ska få tillgång till blod krävs att medborgare donerar blod. Ett strategiskt arbete ska göras för att öka antalet blod- och plasmagivare i länet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utforma en strategi för fler blod- och plasmagivare i länet

Psykiatri

Psykisk ohälsa är ett växande folkhälsoproblem. Det är framför allt depressioner och ångestsjukdomar som ökar. Enligt Socialstyrelsen upplever en av fyra vuxna psykisk ohälsa någon gång under sin livstid.

Psykiatrin ska samarbeta med primärvården, länets kommuner, det civila samhället och aktörer som verkar i privat regi. Det ska gå snabbt att få kontakt med kurator, psykolog och psykiatriker. Därför ska den psykosomatiska kompetensen stärkas över hela linjen. Genom ett utökat samarbete kan den psykiatriska vården bli bättre, tryggare och mer tillgänglig. Den psykiatriska vården och rättspsykiatrin påverkas negativt av bristen på personal, vilket i sin tur påverkar tillgängligheten för patienterna. Trots att bristen varit tydlig länge är

tillgängligheten fortfarande en av psykiatrins största utmaningar. Psykiatrin behöver förbättras för att säkerställa att länets invånare får det stöd de behöver.

En översyn av psykiatrin behöver genomföras. En sådan översyn behöver särskilt beakta effektivt resursutnyttjande och identifiering av produktionsstörningar kopplat till både intern och extern samordning. Användningen av vårdens resurser måste aktivt styras och planeras. Produktionsmål måste införas och tydligare definieras till dagens uppdrag. Ett effektiviserat vårdflöde leder till ett förbättrat resursutnyttjande, vilket kan korta köerna och göra att fler patienter får vård snabbare. Regionen har inget egenintresse i att all psykiatri ska bedrivas i Regionens egen regi. Därför behöver möjligheterna till intraprenader och upphandlingar av psykiatritjänster från andra aktörer också ses över.

För att Primärvården, ska klara sin roll som första linjens psykiatri, och kunna möta upp och tidigt behandla och hantera lindrig psykisk problematik måste den kompetensförstärkas. En omgående bedömning av patienter utan behov av specialistvård gör att fler patienter snabbare kan få rätt behandling på rätt vårdnivå.

Närstående ska ses som en resurs och vid behov ska patientens nätverk involveras i vård, behandling och rehabilitering på ett för patienten integritets- och patientsäkert sätt.

Mål: Personer med psykisk ohälsa ska få vård och behandling i tid

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att arbeta med att öka antalet patientbesök per behandlare

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att genomföra en översyn av psykiatrin

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att genomföra en översyn av rättspsykiatrin

Psykiatri för barn och unga (BUP)

Ansvaret för välfärdens stödfunktioner är utspritt vilket ofta leder till att barn hamnar mellan lagar och myndigheter. För att minska risken för ohälsa krävs tidiga insatser utifrån varje barns behov. Idag finns brister i samverkan med kommunerna. En förutsättning är att hälso- och sjukvården har en god samverkan med kommunerna i länet, främst skola och socialtjänst. En tydlig väg in till vården ska finnas.

Barn och ungas psykiska ohälsa är både primärvårdens och specialistvårdens uppdrag. För att fler barn och unga ska må bra krävs effektiv samverkan och bärkraftiga samverkansstrukturer, avtal och rutiner. Det gäller från den politiska styrningen till verksamhetens förebyggande och upptäckande arbete och möjligheter att ge tidiga specialiserade insatser till barn som behöver vård och stöd. BUP ska ha bred kompetens för att möta barn och unga med komplexa behov.

De senaste åren har trycket på BUP ökat kraftigt, vilket framförallt är kopplat till det ökade antalet neuropsykiatriska utredningar. För barn och unga med psykisk ohälsa eller som är i behov av neuropsykiatrisk utredning är det viktigt med snabba vårdprocesser. Region Örebro län har idag avtal med en privat aktör vad gäller utredningsuppdrag. Det är rimligt att ytterligare upphandlingar görs för att fler barn och unga snabbare ska kunna få en utredning gjord.

Mål: Det ska inte förekomma köer till barn- och ungdomspsykiatrin

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att samverka med länets kommuner för tidiga insatser för att främja barn och ungas hälsa

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att genomföra ytterligare upphandling av neuropsykiatriska utredningar

Alltför många självmord sker varje år i Örebro län. RÖL ska arbeta för att minska den psykiska ohälsan. Örebro län ska vara ett livsfrämjande län där ingen väljer att ta sitt liv. Det ska finnas en psykiatrisk akutambulans för personer om står i begrepp att ta sitt liv och för psykiskt sjuka som behöver akuthjälp. Att en sjuk person ska mötas av enbart polis är inte värdigt. Med en psykiatrisk akutambulans kan RÖL erbjuda bättre akutvård till personer med svår akut psykisk problematik och samtidigt höja kvalitén på den psykiatriska akutsjukvården.

Mål: Inga självmord ska ske i Örebro län

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att etablera en psykiatrisk akutambulans

Mål: Barn med neuropsykiatriska diagnoser ska få hjälp snabbt

Habilitering

Personer med funktionsnedsättning ska ges samma möjlighet som andra att vara aktiva, kunna göra egna val och vara delaktiga i samhället. Alla har rätt till ett självständigt liv och att själv kunna bestämma över hur vardagen skall utformas.

Det är allt fler barn i länet som får en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning diagnostiserad. Bättre och tidigare samverkan med skola och förskola, psykiatri och primärvård är nödvändig.

Habiliterings-, rehabiliterings- och utredningsapparaten är komplex, men med tydligare vägledning genom systemet för familjer och andra aktörer kan verksamhetens resurser utnyttjas bättre och fler kan få den hjälp de behöver och har rätt till.

Det krävs en bättre dialog mellan habiliteringen och den som behöver hjälp. Särskilda åtgärder behöver vidtas för att minska omfattningen av uteblivna besök. Det individuella behovet ska tillmötesgå och individuella lösningar skapas i högre grad.

Hjälpmedel

Den moderna forskning och utveckling som bedrivs inom habiliteringsområdet har lett till att nya, bättre och mer effektiva hjälpmedel ständigt utvecklas. Hjälpmedelssortimentet ska kontinuerligt ses över och äldre hjälpmedel bytas mot modernare och bättre. Samtidigt ska Regionen sträva efter att vidga möjligheterna för privata aktörer inom rehabilitering och habilitering att etablera sig i länet.

En viktig förutsättning för delaktiga och jämlika livsvillkor för de personer som lever med funktionsnedsättning är rätten till effektiva, användarvänliga och tillgängliga hjälpmedel. Regionen ska se till varje patients individuella behov av hjälpmedel och skapa individuella lösningar därefter. Det ska vara möjligt att välja hjälpmedel som inte finns inom Regionens utbud. Personer ska kunna välja det hjälpmedel som bäst motsvarar det egna behovet. Om kostnaden för hjälpmedlet är högre än motsvarande hjälpmedel som erbjuds av Regionen får personen själv betala mellanskillnaden och stå för reparationer och service.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att införa fritt val av hjälpmedel

Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag: att utvärdera det nya avgiftssystemet för hjälpmedel

Osakliga skillnader mellan vilka som får vilket hjälpmedel får inte förekomma. Det är viktigt att ha en behovsbaserad, jämlik och jämställd utdelning av hjälpmedel i hela länet. Aktiv tillämpning av Gender budgeting är ett sätt att få bättre kunskap om hur habiliteringens insatser och resurser fördelas på kvinnor respektive män.

Missbruksvården

Missbruket av alkohol, narkotika och läkemedel ökar. Kvinnor och män inom alla socioekonomiska grupper finns i riskgruppen för att hamna i ett missbruk. Missbruksvården ska ses över, med särskilt fokus på gravida kvinnor och äldre. Regionen ska verka för att den samlade kunskapen och kompetensen som finns vid Beroendecentrum används i samverkan med andra aktörer för att förebygga missbruk.

Långa väntetider i vården riskerar att skapa missbruk av läkemedel, vilket kan bli bestående. Det finns många gånger en koppling mellan psykisk ohälsa, neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och användande av narkotika.

Narkotikamissbruk ska bekämpas människovärdigt. Det finns flera redskap för att arbeta mot narkotikamissbruk och dess verkningar för individ och samhälle. Beroendecentrum ska erbjuda öppet intag till öppenvården. Utan prövning och helt anonymt ska den som vill bryta med sitt missbruk ges möjlighet att göra det. Det öppna intaget innebär att det går att ringa direkt till öppenvården och få hjälp, utan att först behöva ta kontakt med socialen och söka bistånd. Ett redskap för att minska smittspridning och skapa nya kontaktvägar till sjukvården är ett sprututbytesprogram.

Allt fler unga provar och använder droger av olika slag. En mer utbredd tillåtande syn samt tillgängligheten av bland annat narkotika skapar en känsla av legitimitet för bruk av cannabis, syntetiska droger och dopingpreparat bland ungdomar i hela länet. Mini-Maria i Örebro kommun ska utvecklas till en länsverksamhet i samverkan med länets kommuner, en plats för ungdomar med narkotikaproblem och deras anhöriga som kan komma dit för råd och stöd, behandling och drogtest.

Mål: Örebro län ska vara narkotikafritt

FORSKNINGS- OCH UTBILDNINGSNÄMND

En förutsättning för regional tillväxt är nära samverkan mellan forskning, hälso- och sjukvård, akademi och det regionala näringslivet.

Det är viktigt att lyfta områden där andra inte forskat, där RÖL kan vara unika och bli framstående såväl nationellt som internationellt. RÖL ska lyfta de forskningsområden som är nödvändiga för att stärka Regionens position i framtida diskussioner om nivåstrukturer och skapa förutsättningar för Regionens verksamheter inom hälso- och sjukvården att implementera forskningsresultat.

Forsknings- och utbildningsnämnden får i uppdrag: att lyfta de forskningsområden som är viktiga för att stärka RÖLs position nationellt

Forsknings- och utbildningsnämnden får i uppdrag: att verka för ökad kommersialisering av forskningsresultat

Läkarutbildningen är en viktig tillväxtfaktor för länet. Den ska ligga högt i kvalitetsmätningar och jämförelser med övriga landsting och regioners utbildningar för att klara av konkurrensen. Tyvärr visade Sveriges yngre läkares förenings (SYLF) AT-ranking för 2020 dystra siffror.

Lindesbergs lasarett har sjunkit till 37:e plats från att för två år sedan legat på femte plats och Karlskoga lasarett tappade också ytterligare och hamnade nu på 45:e plats jämfört med att ha legat på 32:a plats för två år sedan. USÖ hamna på plats 56 av 67. Också det är ett stort tapp jämfört med 2018 då man låg på delad 32:a plats.

Det är viktigt med en stark position på forskningskartan för att andelen av de forsknings-ALF som delfinansierar läkarutbildningen ska öka. Från och med 2019 infördes en ny modell för resursfördelning av forskningsALF-medlen som innebär att tjugo procent av den årliga ALF-ersättningen ska fördelas baserat på en utvärdering av den kliniska forskningens kvalitet. Därför ska RÖL ligga i framkant inom området klinisk forskning.

Övriga universitetsutbildningar som kopplas till forskning ska ges förutsättningar att utvecklas optimalt för att positionera Örebro som forskningscentrum. Vi har såväl psykologprogrammet som socionomprogrammet som har stark koppling till Region Örebro Län, men där ALF-medel inte kan användas eftersom det inte ligger inom medicinsk fakultet. Även e-hälsa hamnar utanför gruppen medicinsk fakultet, trots sin stora relevans för RÖL. ALF-avtalet är idag allt för snävt och behöver därför utökas.

Mål: RÖL ska ha en högkvalitativ klinisk forskning.

Mål: RÖL ska verka för att utvidga forskningsområdet till att gälla även arbetsområden utanför den medicinska fakulteten

Uppdrag: RÖL ska verka för ökad statlig finansiering av läkarutbildningen

Region Örebro läns akademiska status

RÖL ska förknippas med hög kvalitet och goda villkor för att kunna rekrytera skickliga medarbetare och handledare och för att locka studenter att söka sig till länet. Det ska finnas goda möjligheter för fler yrkeskategorier att kombinera sin tjänst med studier och

forskning. Universitetssjukvård betecknar de delar av hälso- och sjukvården som har forskning, utbildning och utveckling som kärnverksamhet vid sidan av vårdproduktion. Regionen ska arbeta för att ha vårdcentraler som uppnår akademisk status. För att klara detta är det viktigt att utveckla fler universitetssjukvårdsenheter med den formella akademiska status som krävs nationellt. Såväl läkare som kuratorer, sjuksköterskor och sjukgymnaster och andra som disputerat och vill forska ska efterfrågas.

Mål: RÖL ska vara det självklara valet för läkares allmän- och specialisttjänstgöring och psykologers PTP-år

Forsknings- och utbildningsnämnden får i uppdrag: att ta fram en strategi för att öka antalet disputerade medarbetare

FOLKTANDVÅRDSNÄMND

Tänderna är en del av kroppen, och god munhälsa är avgörande för människans välmående. En dålig tandhälsa leder ofta till svårigheter att äta och minskad matlust, vilket i sin tur leder till både näringsbrist och sänkt immunförsvar. Dessutom fyller tänderna en viktig estetisk funktion som stärker självkänslan. Den enskilda individen har stor möjlighet att själva påverka sin egen munhälsa.

Regionen har ansvar för att alla invånare erbjuds tillgänglig tandvård oavsett ålder, funktionsförmåga eller bostadsort. Tillsammans med ett antal privata aktörer tillgodoses länets invånares behov av tandvård. Behovet av tandvård kommer att öka i framtiden och stort fokus bör ligga på det förebyggande arbetet. Idag råder brist på tandhygienister vars huvuduppgift är att arbeta med förebyggande tandvård och i framtiden har Folktandvården strategiskt sett behov av fler tandhygienister än tandläkare.

Socioekonomiskt svaga grupper, personer som lider av psykisk ohälsa, utrikesfödda och äldre är grupper som har stora behov av tandvårdsinsatser och ska nås genom förebyggande insatser och ökad tillgänglighet.

Folktandvården är en av Regionens mest flexibla verksamheter. Det är avgörande för länets ökade och förändrade befolkningsunderlag att Folktandvården regelbundet fortsätter anpassa verksamheternas utformning och lokalisering utifrån de behov som uppkommer. Det kan bland annat innebära fler mobila lösningar liksom nya utvecklade och otraditionella arbetssätt. Folktandvården har bl.a. utökat tillgängligheten genom att öppna en digital mottagning där patienter kan få rådgivning och hjälp med besvär som inte kräver fysisk undersökning.

Tvärsektoriell samverkan med privata tandvårdsaktörer, kommuner, andra sjukvårdsinstanser som primärvård och geriatrisk är viktig. Folktandvården arbetar sedan tidigare med SMS-utskick till patienter som anmält att de kan komma med kort varsel för att på så vis försöka fylla tider som blivit lediga till följd av sena avbokningar. Det är en bra och viktigt del i produktivtetsarbetet.

God munhälsa bland barn och ungdomar

God munhälsa är viktigt, och goda vanor grundläggs redan under spädbarnsåren. På BVC erbjuds nyblivna föräldrar information om munhygien och goda kostvanor för att barn ska få en bra start i livet. I vissa av länets orter och områden är det viktigt att etablera förstärkta tandvårdssatsningar för barn i förskola och skola. Folktandvårdens folkhälsoenhet arbetar i samverkan med familjecentraler aktivt med insatser i socioekonomiskt utsatta områden där barn och ungas tandhälsa konstateras vara sämre.

Goda exempel på insatser är Viva Tandem i Vivalla, en mötesplats för råd och stöd avseende barns munhälsa samt folkhälsoenhetens projekt Glada Tandem som tillsammans med några av länets förskolor arbetar med daglig tandborstning med fluortandkräm. Projektet Glada Tandem bör utökas till att vara länsövergripande och samtliga förskolor bör erbjudas möjlighet att delta i projektet. Detta görs genom samverkan med utbildningsförvaltning och nämnd i respektive kommun.

Folktandvården ska stötta och uppmuntra länets förskolor, grundskolor och gymnasieskolor att organisera allmänna och regelbundna fluorsköljningar för att förebygga dålig

munhälsa. Fluorsköljningar och tandvårdsrelaterade aktiviteter bör genomföras i länets samtliga kommuner.

Mål: Alla barn ska ha en god munhälsa

Frisktvandvård

Den kostnadsfria tandvården för barn och unga lägger en bra grund för en god munhälsa vilken snabbt kan raseras om de regelbundna årliga besöken uteblir. Därför arbetar Folktdandvården med frisktvandvård. Tandstatus fastställs och ett avtal upprättas med en månatlig summa som betalas av patienten och Folktdandvården kallar regelbundet till kontroller. Frisktvandvårdsavtal ska utformas för att uppmuntra till ändrade levnadsvanor i syfte att uppnå en bättre munhälsa.

Folktdandvårdsnämnden får i uppdrag: att se över utformningen av frisktvandvårdsavtalet så att det uppmuntrar till en förbättrad munhälsa

Äldres munhälsa

Äldre är en särskilt utsatt grupp gällande munhälsa. Inom RÖL finns en särskild enhet, Kunskaps Centrum för Äldres Munhälsa (KCÄM). Syftet är att samla, utveckla och sprida kunskap, erfarenhet, evidens och strategier.

KCÄM har ett tredelat uppdrag: att agera som en samlad enhet i Regionen för frågor rörande äldres munhälsa och tandvård, att fungera som kunskapsmässigt internt och externt stöd, och att samverka med andra huvudmän och privata aktörer.

Munhälsan är en viktig fråga för äldres allmänna hälsa. KCÄM ska arbeta uppsökande mot länets äldre som har-, eller ligger i riskzonen för att utveckla dålig munhälsa. Det är viktigt att utveckla en nära och väl fungerande samverkan mellan KCÄM, akademien och de kommunala vård- och omsorgsaktörerna. De viktigaste områdena kring samverkan rör utbildning och kunskapsförstärkning kring äldres munhälsa för vård- och omsorgspersonal och mobila flexibla uppsökande behandlingsinsatser.

Nationellt Odontologiskt Centrum

Folktdandvården i RÖL är en av de stora aktörerna i Sverige när det gäller specialistutbildning av tandläkare. Det är viktigt att Folktdandvården utvecklas för att kunna utgöra ett nationellt odontologiskt centrum. Förutom resurser krävs ett aktivt samverkansarbete inom såväl vård som utbildning och forskning både regionalt och nationellt. Folktdandvården ska vara väl representerade på den nationella odontologiska arenan.

Folktdandvårdsnämnden får i uppdrag att: arbeta med sin effektivitet och produktivitet så att man når riksnittet vad gäller kostnadsnivån.

SERVICENÄMND

Servicenämnden har bland andra uppgifter ansvaret för den interna servicen inom organisationen och därmed ansvaret för det interna miljöarbetet.

Regionservice har en viktig funktion, som möjliggör Regionens övriga verksamheter. Om inte en operationssal städas, förbrukningsmaterial fylls på och vatten och värme fungerar så kan inga operationer genomföras. Det finns dock inget egenvärde i att regionen ska ha varje funktion i egen regi. Snarare är det en konkurrenshämmande faktor att regionen driver exempelvis tryckeri, budverksamhet och restaurang.

IT

IT är i stora stycken en nyckelfråga vad gäller effektivisering, säkerhet och miljö. Vi måste ha beredskap, resurser och kunskap för att kunna dra nytta av teknikutvecklingen. Tekniken gör det t.ex. möjligt att använda stationer för incheckning i samband med vårdbesök. Regionens IT-system ska kännetecknas av användarvänlighet och lättillgänglighet. En genomgång av befintliga datasystem och dessas syfte, funktion och möjlighet till integration med andra system behöver göras.

Servicenämnden får i uppdrag: att utreda möjligheten att använda stationer för incheckning i samband med vårdbesök

Mål: Region Örebro län ska ha hög IT-säkerhet

Region Örebro län ska i så stor omfattning som möjligt använda digitala handlingar i sitt interna arbete, på alla nivåer. Vår inriktning gällande IT är att samarbeta med övriga regioner vid införande av program och system och i första hand använda, av andra, utvecklade produkter.

Sedan en tid tillbaka arbetar Region Örebro län med vårdnära tjänster, vilket innebär att varje medarbetare ska arbeta på toppen av sin kompetens. Det ska leda till ökad produktivitet och kvalitet och minskade kostnader. Arbetet behöver kontinuerligt följas och utvärderas för att se att man når önskat resultat.

Region Örebro län ska i så hög grad som möjligt vara klimatneutral, och vid all verksamhet ska klimatbelastningen beaktas. Region Örebro läns Program för hållbar utveckling som antogs 2016 är styrande för miljöarbetet. Hela verksamheten ska fortsätta att utveckla sitt miljöarbete och bidra till att de övergripande målen och delmålen i programmet nås samt verka för att Region Örebro län blir en ledande aktör i det miljöstrategiska arbetet. Viktigt vid upphandling av livsmedel är att den görs uppdelat, mellan olika varor eller varugrupper. Detta för att göra det möjligt för mindre leverantörer att utgöra konkurrenskraftiga alternativ. Uppdelad upphandling ökar möjligheten att leva upp till ambitionerna i programmet för hållbar utveckling genom att till exempel ställa miljömässiga och etiska krav samt att dessutom kräva att upphandlade animalier producerats i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning.

Mål: Avfallet från regionens verksamheter ska minska med 10%

Region Örebro län ska enbart äga och förvalta fastigheter som är ändamålsenliga för Regionens egen verksamhet. Vid om- och nybyggnation ska hög energieffektivitet eftersträvas.

Servicenämnden får i uppdrag: att under 2020 göra en översyn av Regionservice i syfte att konkurrensutsätta delar av verksamheten

Servicenämnden får i uppdrag: att utreda energieffektiviteten i Regionens egna fastigheter

Fordonspark

Region Örebro län förvaltar idag sin egen fordonspark. Fordonsparken finns för att Regionens medarbetare på ett smidigt sätt ska kunna förflytta sig inom regionen. Till största del används bilarna under kontorstid. Det leder till att bilarna står outnyttjade under kvällar och helger. Det innebär att regionens bilar ofta står oanvända stora delar av vardagsdygnet och på helger. Regionen borde istället för att ha en egen fordonspark kunna hyra bilar av privata aktörer. Det finns flera exempel på kommuner och myndigheter som använder sig av privata bilpoolsföretag. Region Örebro län ska vid upphandling kräva säkra och miljövänliga fordon av hög kvalitet.

Servicenämnden får i uppdrag: att utreda hur delar av RÖLs fordonspark kan läggas ut på entreprenad

Teknikutvecklingen går fort. Det är nödvändigt att Regionen följer med för att ta till vara nya och energieffektiviserande lösningar. Ett gott och långsiktigt samarbete med länets kommuner är nödvändigt. Den långsiktiga drivmedelsstrategin ska visa hur Region Örebro län ska uppmantra till användandet av miljöklassade fordon för att minimera miljöpåverkan. På parkeringarna ska det finnas laddningsmöjligheter för elbilar.

Servicenämnden får i uppdrag: att erbjuda privata aktörer möjligheten att placera laddstolpar på Regionens parkeringar

Servicenämnden får i uppdrag: att utvärdera effekterna av de nya avgifterna för parkering

Region Örebro län ska verka aktivt för att verksamhetens transporter görs med användning av alternativa drivmedel, t.ex. biogas. Den biogas som används ska i första hand vara lokalt producerad. Region Örebro län ska också påbörja införandet av elfordon inom den egna verksamheten.

Servicenämnden får i uppdrag: att utreda införande av elbilar för transporter mellan olika verksamheter.

Konst

Region Örebro län både förvaltar och köper in konst till att utsmycka regionens offentliga utrymmen. För fastighetsinvesteringar som överstiger 5 miljoner har regeln varit att 1% av totala kostnaden går till byggnadsanknuten konst. Konstnärlig utsmyckning bidrar till ett mervärde för besökare och medarbetare i regionen men i rådande ekonomiska läge finns mycket litet utrymme för större konstinvesteringar. 1%-regeln bör avskaffas och istället bör maximalt 0,25% av ett byggprojekts kostnad finansierar konst.

Regionen förvaltar och köper in lös konst för att utsmycka regionens publika utrymmen såsom entréer, väntrum, korridorer, grupp- och samtalsrum, konferensrum samt personalrum. Konstsamlingen består av ca 17 000 konstverk men det register där konsten

är registrerad är inte uppdaterat och flera konstverk kan vara felplacerade eller helt enkelt försvunna. En del av konsten är lagerställd i förråd och har varit det över lång tid. Varken den lagerställda konsten eller Regionens konstregister är tillgängligt för medborgarna. Eftersom konsten är inköpt med skattemedel och ägs av det offentliga behöver den på ett bättre sätt komma medborgarna till handa. Konst som inte anses lämplig att använda inom regionen som utsmyckning bör avyttras.

Servicenämnden får i uppdrag: att utvärdera Region Örebro läns konstinnehav och utarbeta förslag på hur konsten kan göras mer tillgänglig.

Byggnader

Servicenämnden förvaltar idag Regionens fastigheter såsom sjukhusen, flertalet vårdcentraler, regionkansliet m.fl. Då Regionen står inför stora investeringar ökar också behovet av resurser till dessa investeringar. Ett alternativ för att frigöra resurser är att sälja fastigheterna på Eklundavägen i Örebro. På så sätt skulle stora belopp kunna frigöras till investeringar i Regionen.

Servicenämnden får i uppdrag: att utreda försäljning av Regionens fastigheter på Eklundavägen i Örebro

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMND

Nämnden för samhällsbyggnad ansvarar för frågor som berör infrastruktur för transporter och kommunikation, kollektivtrafik, samhällsplanering samt miljö, energi och klimat på regional nivå. En av nämndens viktigaste uppgift är att skapa en positiv och hållbar samhällsutveckling för alla invånare i regionen, oavsett var du bor i länet.

Nämnden arbetar strategiskt för ett sammanhållet län och utgör kollektivtrafikmyndighet och bevakar länets plats i omvärlden. Ett nära samarbete med andra regioner och med statliga myndigheter är en förutsättning för länets utveckling. Nämnden ska verka för att stimulera nya innovativa idéer och initiativ.

Samhällsplanering

Samhällsplaneringen är ett viktigt redskap för en god regional tillväxt och utveckling. En viktig del är att beakta dynamiken mellan stad och landsbygd. Bostadsplanerande och näringsliv är centrala frågor för den regionala samhällsplaneringen och ska inkludera privata aktörer tillsammans med länets kommuner och regionen.

Det är viktigt med en övergripande bild över behoven. Då kan bostäder och nya vårdcentraler byggas på väl valda områden som främjar både de enskilda kommunerna och länets tillväxt. Goda, moderna kommunikationer med bra tillgång till kollektivtrafik och hög standard på vägnätet är förutsättningar för att länet ska utvecklas och hålla samman.

Bilen är för många viktig för den vardagliga logistiken, oavsett om man bor i en stad eller på landsbygden. För många är bilen avgörande för att det ska vara möjligt att ta sig till arbetet, lämna på förskola eller ägna sig åt fritidsaktiviteter. Det är också en frihetsaspekt om var man vill bo och leva inom regionen. Bilen är ett viktigt färdmedel som måste tas i beaktande i samhälls- och infrastrukturplaneringen av städer och tätorter. Fotgängare, cyklar och fordon ska alla ges möjlighet till nödvändigt utrymme i våra tätorter och städer.

Bredband

Bredbandsutbyggnaden i länet skall fortsätta. Regionen har i uppdrag att verka för övergripande samordning, samverkan och samarbete mellan aktörer verksamma i länet av betydelse för bredbandsutbyggnaden. För det fortsatta utbyggandet av det finmaskiga bredbandsnätet har en bredbandskoordinator anställts.

Tillsammans med Länsstyrelsen ska koordinatorn arbeta vidare mot målet att 100 procent av länets hushåll och företag har bra stabil bredbandsuppkoppling. Detta ser vi positivt på, men koordinatorn bör även undersöka och sammanställa rapport på hur läget ser ut i respektive kommun och vilka alternativ som finns att tillgå i de olika kommunerna. Även landsbygd och mindre orter ska ha tillgång till effektiv och snabb datatrafik som klarar framtida behov.

I ett flertal lägen kan det vara aktuellt att även titta på andra möjligheter, till exempel radiolänk eller 5G-lösningar som komplement eller ersättning till fiberanslutning. Det är också viktigt att ta hänsyn till att ett flertal hushåll inte har tillgång till något annat än bredband via kopparnätet, där nedmontering pågår. Här krävs återigen kontinuerlig uppföljning på vilka åtgärder som görs till drabbade områden.

Det är av stor vikt att regionen följer den nationella planen för kopparnedläggningen, det påverkar inte minst privatpersoner och företagare på landsbygden, men är också viktig i säkerhetssynpunkt. Leveranssäker uppkoppling är i många fall helt avgörande för privatpersoner, företag och samhällsfunktioner, speciellt i krissammanhang. Alla ska ha tillgång till ett stabilt fungerande bredband.

Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag: att arbeta för att alla länets hushåll och företag ska ha en bra och stabil bredbandsuppkoppling.

Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag: att kontinuerligt följa upp nedläggningen av kopparnätet i regionen, men också uppföljning på möjligheter till alternativ.

Logistikregion

Örebro län har en central position i landet vad gäller transporter på järnväg, på väg och via flyg. Hallsberg är en av de viktigaste noderna för gods på järnväg i Sverige och norra Europa. Örebro län ska fortsätta vara en nationell knutpunkt för landets godstrafik. Hallsberg har pekats ut som en av de viktigaste punkterna för Skandinavien-Medelhavet-korridoren (Scan Med). Det får konsekvenser för godstrafiken och Hallsbergs rangerbangård, som behöver byggas ut. Vidare ska arbetet fortsätta med att utveckla länets nodposition för intermodala transporter, där man lastar om mellan olika transportslag. Som logistikregion passerar stora mängder gods Örebro län varje dag. I framtiden väntas godstrafiken öka kraftigt genom utbyggande av järnvägarna, med ny teknik och effektivare tågkörning med bland annat längre tåg kan en del läggas på järnväg, det är dock inte möjligt att lägga hela ökningen av godstrafik på järnvägsnätet.

Åkerinäringen är en viktig sektor för länet, och med miljövänliga innovationer minskar miljöpåverkan även för gods på väg. Det är viktigt att i framtida planering även ta med förutsättningar för de transporter som sker på väg för att vara ett centrum även för gods på väg. Det är positivt att både RV 50, som är länets mest belastade godsväg, och E20 byggs om till mötesfria vägar. Det är viktigt att kilometerskatt inte införs för åkerinäringen, eftersom den inte leder till positiva miljömässiga effekter och dessutom försvagar den inhemska konkurrenskraften gentemot utländska fordon och förare – vilket är en av de viktigaste sakfrågorna att motverka för att svenska åkerier ska kunna utvecklas. Örebro län ska vara en trygg logistikregion där chaufförer kan stanna för att rasta, utan att stöta på våld, droger eller andra typer av kriminalitet. För att förebygga kriminalitet och säkerställa att länet har trygga rastplatser ska samverkan initieras med länets kommuner och polisen. Region Örebro län är inne i långtgående samtal med Trafikverket om att bli elvägpilot mellan Örebro och Hallsberg. Det är en viktig del, av flera, i omställningen till fossilfria drivmedel för gods på väg.

Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag: att se till att Regionen medverkar i försök med elvägar

Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag: att verka för att utveckla Hallsbergs rangerbangård för att stärka regionens position som logistikregion

Mål: Örebro län ska vara det självklara valet vid logistiketableringar samt vara en av Sveriges bästa knutpunkter för åkerinäringen

Frövi bangård

En viktig satsning för att kunna lägga över mer gods från lastbil till järnväg är utvecklingen av Frövi bangård. Bakgrunden är bland annat att Billerud Korsnäs planerar för en expansion

av verksamheten i Frövifors pappersbruk. Den planerade produktionsökningen innebär på sikt en fördubbling av antalet tågagnar till och från Frövi varje vecka. För att möjliggöra för transporter att gå på järnväg - istället för i lastbil, behöver bangården byggas ut. Idag får kortare godståg gå från Frövi ner till Hallsberg för att växlas ihop till längre tåg. Utökar man spåren i Frövi kan så att man kan lasta fullängdståg så ökar kapaciteten och Hallsberg avlastas. Upprustningen och ombyggnad av Frövi bangård ingår som ett projekt i Trafikverkets nationella plan för transportsystemet 2018 - 2029.

Mälardalsrådet - En bättre sats

En Bättre Sats är ett brett transportpolitiskt samarbete mellan de sju länen Stockholm, Uppsala, Västmanland, Örebro, Sörmland, Östergötland och Gotland.

Länsplaneupprättare, kollektivtrafikmyndigheter och kommuner arbetar tillsammans för en sammanhållen, hållbar region med infrastruktur och kollektivtrafik som underlättar människors vardag. Med rätt nationella investeringar kan Stockholm-Mälarenregionen utveckla infrastrukturen, möjliggöra fler bostäder och skapa bättre förutsättningar för transporter och resor i Sverige.

Stockholm-Mälarenregionen har i första hand behov av att öka tillgängligheten i de storregionala stråken in mot Stockholm, men även mellan Stockholms stadskärnor och regionstäderna. Ytterligare ett behov är att åstadkomma en mer effektiv godshantering. Nyligen antogs en ny systemanalys, ett samlat dokument i regionerna, där prioriteras bland annat ombyggnad av spår genom Örebro samt spårområdet på Västerås central för att klara utökade resenärsflöden och frigöra kapacitet för gods.

Stockholm-Oslo 2.55

Tågförbindelsen Stockholm-Oslo 2.55 är en prioriterad infrastrukturensatsning för länets utveckling. Därför är det viktigt att regionen är en aktiv part i arbetet genom det gemensamma bolaget Stockholm-Oslo 2.55. I dag tar en tågresor mellan Oslo och Stockholm drygt fem timmar och därför väljer majoriteten av resenärerna flyget mellan huvudstäderna. Stråket är ett av Sveriges befolkningsrikaste med 3,4 miljoner människor fördelat på 50 kommuner och åtta arbetsmarknadsområden. En bättre järnvägsförbindelse är avgörande för ett nytt hållbart resande, en starkare tillväxt och utveckling i hela Mellansverige. Det skulle gynna arbetspendling och därmed företagsamheten i vårt län.

Bottniska korridoren

Region Örebro län deltar i samarbetet med en rad andra regioner inom den Bottniska korridoren, som med järnväg knyter samman norra och mellersta Sverige med Europa. Den utgör också Sveriges enda järnvägskoppling med Finland.

Bottniska korridoren länkar samman de norra regionerna med vår regions viktiga järnvägsnav - Hallsberg. Bottniska korridoren är den främsta godstransportleden från Haparanda i norr till Örebro--Hallsberg och Arlanda--Stockholm i söder.

Det är viktigt för hela länet att Region Örebro län fortsatt finns med i samarbetet och verkar för vår roll som viktigt järnvägslogistisk län in i framtiden.

Vägar

Det finns flera vägar som är särskilt viktiga för länet. Dessa vägar behöver underhållas och utvecklas för näringslivet, persontrafiken och för att länet ska behålla och klara av godstrafiken. Det rör bland annat E20, E18, RV50, RV51 och RV63 som är särskilt viktiga. Regionen ska verka för en fortsatt utveckling av vägarna. Det är också mycket viktigt att trafikflödet på genomfartslederna E18 och E20 fungerar bra. Vissa vägar har under många

år haft bristande underhåll och kan därmed hämma företagsutvecklingen i länet. Godstransporter ska på ett tryggt sätt kunna framföras i regionens vägnät.

Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag: att arbeta för att behålla 90 km/h-standard på relevanta vägar i länet

Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag: att tillsammans med länets kommuner kartlägga vägar med bristande underhåll som hindrar företagare att etablera eller expandera sina verksamheter

Kollektivtrafik

För att skapa ett sammanhållet län där invånarna fritt och snabbt kan röra sig från en punkt till en annan har kollektivtrafiken en viktig roll. Kollektivtrafiken behövs både inom, och mellan kommunerna och till omgivande strategiska målpunkter. Det är viktigt att kollektivtrafiken anpassar sig efter de behov som uppstår i takt med att samhället utvecklas. Så långt det är möjligt ska det finnas kollektivtrafik att tillgå i hela länet, men i vissa glesbefolkade områden i länet är det inte möjligt med regelbunden kollektivtrafik.

Regionen arbetar i enlighet med Tåg- och Expressbusstrategin med att knyta ihop noderna i länet. Strategin innebär nya lösningar, bland annat expressbussar till och från Örebro för de kommuner som inte har järnvägskommunikation. Strategin sträcker sig till 2030, regionen ska fortsätta det påbörjade arbetet för att förenkla för rörligheten inom länet.

Det delägda bolaget Svealandstrafiken har tagit över delar av busstrafiken i Region Örebro län. Nämnden bör kontinuerligt granska att kostnaderna är konkurrenskraftiga. Det finns inget egenvärde i att driva trafik i egen regi.

För att fler ska välja att använda kollektivtrafiken måste länets invånare se tydliga vinster i att använda sig av den. Miljövänliga färdmedel är ett viktigt incitament för att få fler att välja kollektivt, det behöver även finnas andra vinster. Det ska gå att lita på att bussar och tåg kommer i tid, att det är trygga färdmedel, att det är prisvärt och att de stannar på strategiskt genomtänkta platser anpassade efter arbetsplatser och andra viktiga knutpunkter. För att fler ska pendla längre sträckor krävs bra möjligheter att kunna arbeta och studera, t.ex. stabila nätverk och laddningsmöjligheter vid alla säten.

Mål: Resandet med kollektivtrafiken ska öka

Kollektivtrafikens kostnader

Regionens kostnader för kollektivtrafiken har ökat drastiskt. En extern översyn av verksamheten behöver göras för att identifiera vilka effektiviseringsmöjligheter som finns. En viktig del i det arbetet är bland annat att se över vilka trafikerade stråk där det idag finns en kommersiell aktör som också bedriver trafik i form av buss. Att omfördela trafiken från dessa linjer skulle gynna både de kommersiella krafterna som finns samtidigt som regionen skulle kunna spara pengar utan att resenärer påverkas i allt för stor utsträckning. Det skulle också bidra till att dörrar öppnas för att privata aktörer även ser nyttan på andra sträckor. Regionen bör också se över dubbeltrafiken i egen regi. Under vissa tider på dygnet finns det både bussar och tåg som trafikerar samma sträckor och därmed "konkurrerar" med varandra, en effektivare organisation skulle bidra till en ökad bekvämlighet för resenärer då mer resurser kan användas i utveckling och underhåll av fordon.

Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag: att öka Länstrafikens självfinansieringsgrad med målet 60 %

Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag: att se över vilka trafikerade stråk där det nu finns dubbeltrafik i syfte att minimera dessa

Örebro flygplats

Regionen äger tillsammans med Örebro, Kumla och Karlskoga kommun Örebro flygplats. Det är idag den fjärde största fraktflygplatsen i landet och har en strategisk betydelse för näringslivet i länet. Den starka positionen ska bevaras och utvecklas. Regionen och övriga ägare av flygplatsen ska tillsammans med näringslivet söka vägar för att utveckla flygplatsområdet för att öka andra aktörers intresse i flygplatsen med målet att flygplatsens självfinansieringsgrad ska öka. Flygplatsen har också en viktig roll för försvaret och myndigheten för samhällsskydd och beredskap, exempelvis under skogsbränderna så var flygplatsen en central del för brandflygen.

Regionstyrelsen får i uppdrag: att verka för att flygplatsen ökar självfinansieringen

Regionstyrelsen får i uppdrag: att verka för att flygplatsen ska klassificeras som beredskapsflygplats

Miljö och klimat

Alla påverkas av klimatförändringar. Jordens knappa resurser ska delas av fler. Det krävs därför stora förändringar. Nya resurseffektiva affärsmodeller och en ekonomi som bygger på ett kretsloppssamhälle, en cirkulär ekonomi. En cirkulär ekonomi bygger på att återanvända, laga och att betrakta avfall som en resurs. Den strävar efter produkter som är hållbara och återvinningsbara och där icke-förnybara material över tid ersätts med förnybara. RÖL ska verka för ett hållbart samhälle med en ekologisk utveckling genom att bland annat påverka förutsättningarna för förnybar energiproduktion, icke klimatpåverkande utsläpp och miljöanpassade innovationer. Ny teknik och klimatarbete kräver ekonomisk tillväxt

Naturen är en fantastisk resurs som ska förvaltas på ett hållbart sätt. De beslut som fattas ska därför vara långsiktiga och ta hänsyn till eventuell miljöpåverkan. Regionens verksamheter ska sträva efter minskade utsläpp och bidra till en mer hälsosam miljö för människor och djur att vistas i. Investeringar i forskning och innovationer är viktiga för att den gröna näringen ska utvecklas. En god dialog mellan länets aktörer är nödvändig för att byta erfarenheter och lära av varandra så att länet kan utvecklas.

Transporter står för ca 40 % av Örebro läns CO2 utsläpp. Transportsektorns utsläpp domineras av vägtrafik. För att nå klimatmålen måste CO2 utsläppen minska, där en övergång till förnyelsebara bränslen är den viktigaste åtgärden. För att medborgarna ska välja andra alternativa färdvägar måste dessa uppfattas som attraktiva och lösa deras transportbehov. I omställningen mot en fossilfri och utsläppsneutral framtid är vätgas en av många viktiga hörnstenar tillsammans med exempelvis biogas och HVO. Vätgas kan relativt enkelt produceras lokalt och har dessutom fördelen att kunna lagras, för att sedan antingen kunna användas som direktverkande energi, eller för framställning av syntetiska drivmedel.

REGIONAL TILLVÄXTNÄMND

Örebro län ska vara ett attraktivt län där människor vill leva och verka och som erbjuder bra möjligheter till boende, utbildning, kommunikationer och sjukvård. Örebro län ska erbjuda ett rikt kulturliv samt ha en positiv attityd till entreprenörskap och de kreativa näringarna. RÖL ska utveckla ett starkt och sammanhållet innovationssystem för att bygga ett långsiktigt hållbart län där teknik, miljö och social sammanhållning är viktiga komponenter. Det finns goda förutsättningar för länet att utvecklas. Dagens globalisering, urbanisering och digitalisering utgör både utmaningar och möjligheter för hela länet. En allt för liten del av länets ekonomi är öppen för fri företagsamhet.

Örebro län växer befolkningsmässigt. Det är positivt med de möjligheter det innebär. En del av befolkningsökningen är en följd av att många sökte sig till Sverige under hösten 2015, vilket innebär möjligheter men också utmaningar när det gäller jobb, bostäder, skola och vård. Det är viktigt med tillväxt, en starkare ekonomi och jobb för en god och hållbar utveckling i länet stärker möjligheterna för en lyckad etablering i samhället.

För ett hållbart län är jämlika och jämställda uppväxtvillkor avgörande. För att Örebro län ska vara ett jämställt län där kvinnor och män har samma möjligheter att forma samhället och sina liv krävs en stor samhälllig förändring. Lagstiftning är ett viktigt redskap, men för reell förändring i Örebro län krävs ett strategiskt jämställdhetsarbete. Tillgång till bra hälso- och sjukvård, ett livslångt lärande, arbete och ett rikt friluftsliv skapar framtidstro.

Mål: Örebro län ska kännetecknas av företagsamhet, innovationer och högre utbildning

Entreprenörerna och företagarnas region

Förutsättningarna för en stark ekonomi, fler jobb och minskade klyftor i Örebro län är att fler företag startar och kan växa. Då blir jobben fler och resurserna till välfärden ökar. Nyföretagandet i länet behöver öka och stärkas, det gäller särskilt kvinnors företagande.

RÖL fördelar idag statliga medel riktade till företag, så kallade 1:1 medel. Idag går huvuddelen av dessa medel till traditionell industri. Det behövs en bättre balans för ett mer differentierat näringsliv och därför behövs tydligare riktlinjer så att en större del av 1:1 medlen riktas till tjänsteföretag, sociala innovationer och tillämpad forskning.

Regionens investeringar får inte skapa några undanträngningseffekter, där privata investerare som skulle kunna fylla det aktuella behovet. Istället bör verksamheten riktas mot att stärka just de aktörer som marknaden inte satsar på. Det kan handla om nystartade företag utan kapital, eller där näringsidkaren inte har något eget kapital som kan fungera som säkerhet för ett eventuellt lån.

Regionala tillväxtnämnden får i uppdrag: att utvärdera effekterna av de bidrag nämnden ger i form av företags- och projektstöd

Entreprenörskapsfrämjande satsningar och ett system som stödjer innovation och forskning är nyckeln till en växande ekonomi. RÖL ska fortsätta utveckla samverkan mellan akademi, näringsliv, civilsamhället och det offentliga.

Regionen ska arbeta för ett näringslivsklimat som uppmuntrar till innovationer och skapar förutsättningar för entreprenörskap och företagsamhet bland både kvinnor och män. Det är färre kvinnor än män som startar och driver företag i länet och graden av kvinnors

företagande skiljer sig mellan länets kommuner. Ett jämlikt och jämställt näringsliv stärker såväl Örebro län som dess invånare.

Nyföretagande

För att bättre fånga upp innovativa idéer och entreprenörskap ska den tidiga delen i innovationssystemet stärkas. Det finns flera aktörer i regionen som kan bidra till och uppmuntra nyföretagande och start-ups. Nyföretagarcentrum, Business Region Örebro och Creative House m.fl. Intresset för att söka rådgivning hos t.ex. NyföretagarCentrum har ökat de senaste åren. De verkar mot invånarna i hela länet och i flera av Örebros ytterområden, med goda resultat. RÖL ska vara en återkommande medfinansiär till dessa aktörer för att säkerställa att alla länets invånare kan ta del av verksamhetens tjänster.

Mål: Örebro län ska ligga över riksnittet vad gäller nyföretagande

Tack vare Ung Företagsamhet och dess lokala organisationer har nära hälften av landets gymnasieskolor sedan 2009 gett sina elever möjlighet att driva UF-företag. Från Regionens sida måste vi ta vårt ansvar och stötta Ung Företagsamhet i deras arbete. Det tjänar vi alla på. För har man väl prövat sina vingar som företagare glömmer man inte bort de erfarenheterna man fått genom att investera sin tid som företagare.

Regionala tillväxtnämnden får i uppdrag: att stärka samarbetet med Ung Företagsamhet

En god inställning till företagare och företagande är en avgörande framgångsfaktor för länets utveckling. Detta kräver en bra samordning. Business Region Örebro (BRO) är en plattform för kommunerna och länets företag. BRO ägs av Regionen tillsammans med ett flertal av kommunerna i länet.

Regionala tillväxtnämnden får i uppdrag: att utvärdera Business Region Örebro i syfte att säkerställa verksamhetens kvalitet

För en stark ekonomi och tillväxt behövs fler växande företag i länet. ALMI företagspartner erbjuder rådgivning och lån, och är en viktig utvecklingspartner till företag som kan och vill växa och utvecklas. Inkubera och Alfred Nobel Science Park är viktiga byggstenar och miljöer för omsättning av forskning och spetskunskap till innovationer och företag.

Alfred Nobels Science Park ska bli ett internationellt forskningscenter som knyter kompetens och kapital till länet. Centret kan utveckla områden som 3D-teknik, medicinteknik och energi- och miljö samt utgöra en viktig arena för samverkan mellan akademi och det offentliga. Det är även av stor vikt att centret och näringslivet samverkar för att forskning och innovationer omsätts i produkter tjänster och företag.

Region Örebro län ska satsa på forskning och innovationer. I länet finns en växande IT-bransch, en stor tillverkningsindustri och företag med unik kunskap inom teknik och avancerad tillverkningsindustri. Det gäller inte minst i Karlskoga med den högteknologiska spetskompetens som finns bland annat inom försvarsindustrin.

För att regionen ska säkra effektiviteten i dessa innovationsstödjande åtaganden som bedrivs är det viktigt att olika instanser inte har överlappande verksamhetsområden. Därför ska aktörer som Inkubera, Alfred Nobel Science Park, innovationsslussen, Business Region Örebro och Nyföretagarcentrum samarbeta på områden där har ett gemensamt verksamhetsområde.

Regionala tillväxtnämnden får i uppdrag: att säkerställa att Regionens innovationsstödjande åtaganden samverkar där det är möjligt

Europa och internationalisering

I en allt mer globaliserad värld är det viktigt att RÖL deltar i internationella sammanhang. Konkurrensen om kompetens, arbetskraft och företagande sträcker sig utanför Sveriges gränser. Örebro län ska stå sig stark i den internationella konkurrensen.

EU beslutar dagligen om lagar och regler som får konsekvenser för Örebro län. I Bryssel har RÖL, tillsammans med Dalarna och Gävleborg, ett Bryssel-kontor, Central Sweden, som bevakar regionernas intressen. Regionen deltar också i Assembly of European Regions (AER), samt Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe (CPMR), där erfarenheter utbyts och frågor drivs tillsammans med ett hundratal andra regioner i Europa.

Inom EU finns möjligheten att söka finansiering för olika investeringar. Region Örebro län måste bli bättre på att söka dessa EU-medel. Inom de konkurrensbeprövade medlen som finns har vi Horisont 2020, Vinnovas program, tillväxtverkets 1:5 medel och Energimyndighetens 1:4 medel. Konkurrensbeprövade medel innebär att bästa projekt får finansiering oavsett vart projektet utförs. Örebro län måste bli bättre på att vinna projektansökningar till dessa program. Region Örebro län behöver sänka nivån av egenfinansieringsgrad och till större del använda och arbeta för den medfinansiering som finns inom EU:s strukturfonder, program och samarbeten. Genom att öka medfinansiering kan vi öka en nivå av medel som kommer in kan vi växla ut delar av det regionbidrag vi lägger på regionalutveckling.

Regionala tillväxtnämnden får i uppdrag: att öka andelen EU-medel i projekt i länet

Landsbygdsutveckling och gröna näringar

Som inköpare av livsmedel kan RÖL verka för öppna landskap i det egna närområdet. Upphandling av livsmedel ska genomföras uppdelat för olika varor eller varugrupper för att möjliggöra för mindre och "smala" leverantörer att utgöra konkurrenskraftiga alternativ. Uppdelad upphandling ökar möjligheten att leva upp till Regionens miljö- och hållbarhetsprogram genom att ställa miljömässiga och etiska krav samt att kräva att upphandlade animalier producerats i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning.

RÖL har upprättat en handlingsplan för livsmedelskedjan som skapar förutsättningar för ökade mervärden. Livsmedelskedjan skapar tillväxt i länet. Handlingsplanen anger gemensam färdriktning för hur länet ska tillvarata branschens utvecklings- och tillväxtpotential. Dagens klimatutmaningar innebär möjligheter för näringslivet att utveckla och erbjuda klimatsmarta lösningar. Den gröna omställningen innebär nya marknadsmöjligheter även i Örebro län. De gröna näringarna kan bland annat förse värmeverk och värmekraftverk i närområdet med förnybart bränsle.

Integration, utbildning och kompetensförsörjning

Örebro län är svagt när det gäller matchning på den regionala arbetsmarknaden. Därför måste multikompetens, yrkesväxling och vidareutbildning stärkas. Det ska vara möjligt att

byta yrke eller stärka sin kompetens. RÖL ska arbeta för att förbättra förutsättningarna för personer som står långt från arbetsmarknaden att komma in på arbetsmarknaden och tillvarata kunskaper och erfarenheter. Förbättrad validering för de med utbildningar från andra länder och språkkunskap är nyckeln för att komma in i sysselsättning.

Regionala tillväxtnämnden får i uppdrag: att genom samverkan bidra till bättre matchning och snabbare väg ut i arbete

Länets kommuner har ansvaret för att höja kvaliteten och förbättra resultaten i grund- och gymnasieskolorna. Goda utbildningsresultat är en förutsättning för att kompetensnivån i länet höjs. RÖL ska samverka med länets kommuner via det Regionala samverkansrådet. En fortsatt satsning på Vård- och Teknikcollege och fler yrkeshögskoleutbildningar är viktigt för länets fortsatta utveckling.

Folkhögskolorna

RÖL är huvudman för två folkhögskolor, Kävesta och Fellingsbro. Övriga folkhögskolor i länet drivs av andra aktörer. Folkhögskolorna utgör tillsammans med studieförbunden, folkbiblioteken och grundskolorna grundpelarna för den folkbildning som är ett viktigt inslag i en levande demokrati. Region Örebro län bör se över möjligheten att avsäga sig sitt huvudmannaskap för Kävesta och Fellingsbro och istället låta andra aktörer få möjligheten att driva och utveckla folkhögskolorna vidare.

Regionala tillväxtnämnden får i uppdrag: att utreda möjligheten att låta externa aktörer äga och driva de två folkhögskolor som Region Örebro län idag är huvudman för

Civila sektorn

Social ekonomi syftar till att de som hamnat utanför ordinarie arbetsmarknad inkluderas i meningsfull verksamhet som leder till egenförsörjning, ger egenmakt, självkänsla och egenvärde. Det är angeläget att RÖL stödjer arbetet med social ekonomi och sociala innovationer för att motverka socialt utanförskap. Färre sjukskrivningar och minskat beroende av försörjningsstöd är bra för både den enskilde människan och för samhällsekonomin. RÖL ska även fortsättningsvis stödja samarbetet mellan Coompanion och Länsbygderådet.

Regionala tillväxtnämnden får i uppdrag: att stödja arbetet med social ekonomi

Besöksnäring

En av de näringar som utvecklas starkt idag är upplevelseindustrin som är starkt kopplad till turism. Örebro län är rikt på natur- och kulturmiljöer som erbjuder möjligheter till upplevelser och rekreation. I turismsammanhang är det också viktigt att lyfta verksamheter som genom sin särprägel kan ha dragningskraft på besökare utifrån. Naturturismen ökar länets internationella attraktionskraft och synlighet samt lockar resenärer från hela världen. Inom länet finns goda förutsättningar för att utveckla och stärka naturturismen och se skogen som en resurs för att öka nyföretagandet.

Besöksnäringen och naturturismen är lämpad för ett utvecklingsarbete i samverkan med den gröna näringen och måltidsbranschen. Förutsättningarna för en expansion inom branscherna ska förstärkas genom en regional strategi för besöksnäring.

Regionala tillväxtnämnden får i uppdrag: att kartlägga tillgängligheten i länets besöksnäring

Regionala tillväxtnämnden får i uppdrag: att medverka i arbetet för att säkra Restauranghögskolan i Grythyttan

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND

Kultur för en bättre hälsa

Kultur är upplevelse och människan mår bra av upplevelser. Att se en teater eller gå en lång promenad i skogen är något som får oss att må bra, det motverkar stress och psykisk ohälsa. Musik, dans, målning och trädgårdsarbete kan få oss människor att läka fortare. Kultur är ett arv som kopplar samman det gamla Sverige med den nya och moderna Sverige, den bron är därför väldigt viktig att ta tillvara.

Ett attraktivt och levande län

Om regionen ska utvecklas och växa är kulturen central. Inriktningen för den regionala kulturverksamheten anges i den Regionala kulturplanen. Kulturplanen ska beakta jämställdhet samt prioritera barn och unga. Det är även viktigt att kulturplanen fokuserar på verksamhet i hela länet. Att hela länet får del av kulturutbudet är ytterst en viktig demokratifråga. Verksamheten ska regelbundet följas upp utifrån dessa aspekter. Det fortsatta arbetet inom ramen för samverkansmodellen förutsätter en kraftsamling i samverkan mellan länets kulturaktörer. De etablerade kulturinstitutionerna utgör en grund och plattform för att bära och förnya utvecklingsprojekt inom kultursektorn. Samarbeta mellan kulturinstitutionerna, entreprenörer och andra aktörer ska uppmuntras. Det är därför viktigt att uppmuntra dessa institutioner att fundera över på vilket sätt de kan bidra med tillväxt i vårt län. Det är viktigt att kulturutövare inte fastnar i gamla fotsår om utveckling ska vara möjlig. Det finns stora möjligheter för kulturutövare och kulturföretag att samarbeta och hitta samarbeten med mer traditionella företag inom regionen. Det finns väldigt många fina lokaler som kan användas mer effektivt om vi samordnar och arbetar tillsammans.

Kultur i länet

De regionala kulturinstitutionerna har ett mångfasetterat uppdrag och ska erbjuda länets invånare kultur av hög kvalitet. De ansvarar för att förnya kulturen, vårda det gemensamma minnet, öka länets attraktivitet och göra kulturen tillgänglig för alla. RÖL har ett ansvar tillsammans med kulturinstitutionerna själva att deras framtid säkras. Ett större egen ansvar för finansiering är viktigt eftersom det ökar kulturens frihet och oberoende. Örebro slott är en viktig tillgång som lockande resmål i vårt län. RÖL ska skapa förutsättningar för Läns museet att utveckla slottsutställningen för att ytterligare stärka besöksattraktionen. Alfred Nobels Björkborn är en viktig del i länets industri- och kulturarv och har stor potential att bidra till besöksnäringen i hela länet. Örebro läns museum har begränsade resurser i en nationell jämförelse, både generellt och vad avser möjligheten att visa konst. Likväl är det viktigt att Läns museet uppfyller en för länet central roll i bild- och formsammanhang, En diskussion behöver föras med Örebro kommun om muséets roll och uppdrag i syfte att stärka det kommunala engagemanget.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag: att öka det kommunala engagemanget i Örebro läns museum

Mål: Det finns ett rikt kulturliv i hela länet

Länsmusiken som ägs av Örebro kommun och Region Örebro län producerar, utvecklar och stödjer professionell musik. Verksamheten utgår från Örebro konserthus men inkluderar också kreativa samarbeten för att gynna länets musikaliska kulturutbud som helhet. Örebro länsteater ägs gemensamt av Region Örebro län och Örebro kommun. Örebro länsteater har

två scener i Örebro, Örebro teater och Nya China, men uppdraget inkluderar konstnärlig närvaro i hela länet.

Folkbildning som kulturspridare

Folkbildningen har en stor betydelse som kulturspridare. Studieförbunden är den i särklass största kulturarrangören med många arrangemang, ofta genomförda tillsammans med föreningslivet. Demokratikriteriet är väldigt viktigt att ta i beaktande vad gäller dessa verksamheter. Den verksamhet som bedrivs inom folkbildningen främjar i allra högsta grad folkhälsan. Det egna frivilliga bildandet skapar egenvärde, självkänsla och välmående. Det motverkar dessutom isolering och utanförskap. Det är angeläget att RÖLs stöd till folkbildningen säkerställs. RÖL tilldelar det civila samhället bidrag för 1–3-åriga projekt inom kultursektorn. Det civila samhället utgör en viktig arena där ideella föreningar, nätverk, stiftelser med flera kan bidra till kulturutbudet. Regionens projektstöd ska i möjligaste mån komma alla kommuner till del.

Länets olika föreningar är viktiga. Allt från politiska ungdomsförbund, idrottsföreningar, ungdomsorganisationer, kulturföreningar och mycket annat. I ett samhälle är dessa frivilliga krafter en nyckel för att människor ska finna mening i tillvaron. Små gemenskaper är en fundamental pusselbit i ett lyckat samhällsbyggande. För att dessa föreningar ska frodas krävs att RÖL ger ut bidrag, men även att föreningarna själva funderar över hur de kan bli mer och mer självfinansierade. Detta ökar föreningarnas demokrati och oberoende. Det är viktigt att de föreningsbidrag som RÖL delar ut kontinuerligt följs upp och utvärderas.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag: att utvärdera dels effekten av de olika stöden och dels att mottagarna uppfyller regelverkens krav.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag: att se över regelverken och säkerställa att de ställer relevanta krav på verksamhet, deltagande och demokrati